

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ
ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԵԹԱ

ՃԻՒՄԱՍ ԷՐԹԷՍԻ ԿԻՆԼԷՐԻ ՆԷՇՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ

Մ Ի Ի Ն Տ Է Ր Ի Ճ Ա Թ

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

Քրիստոս Մեղիք	3. Գ. Գ.	305
«Համերաշխական ժողով»-իս Փրօքսանչար	3. Գ. Գ.	307

ԱՀՎԱԼԸ ՀԱԶԸՐԷ

Իւսկիւսար Գօրհնիկին Եկվմ ի Մախաւում		308
Պերկարնըն Ֆիլսոֆի		309
Բուսիանըն Մեղգի		309
Էվրօփասա Ասայիշ		310
Պանրիյե Թախսաար		310
Էրմեկիւր վե Հիթիլեր		311
Մր. Տեյվիս Լոյս Ճօրն		311

ՄՈՒԽԱՊԷՐԱԹ

Վեր. Տր. Անտիու Մարթին Ֆերպերն	ՎԵՐ. Կ. ՅԱՐՈՒԹԻՆԵԱՆ	312
Իսլամ Իլե Խրիստոնէականըն Եկֆիկերինե		
Օրպն Սոն Սոզլերինե Իլ Սոզ	ԷՏԻՊ Ի ԱՅՆԹԱՊԻ	294
Պուհնու-Այրես	ԱՐԱՄ ԷՖ. Ն. ՍՕԼԱԳԵԱՆ	315
Պահաւանըն Թալիսարնըն Պիր Ինսար	ԱՊՏԻԼ ՊԷՀԱ ԱՊՊԱՍ	316

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

Պազընըն Իսֆէսեր	ՄԱՐԿՈՍ	318
Տուար		319

ՄԷԲԹՈՒՊԼԱՐ

Հաշիպսկն	ՅԱՐՈՒԹԻՆ ԷՖ.	321
Իսկէսերունասն	Մ. ԱԵՃԵԱՆ ԷՖ.	321
Իսրայէլիկէսն	ՎԵՐ. ՎԱՐԴԱՆ ԵՐԱՆԵԱՆ	323

ԳԻԼԻՍԷԼԵՐՏԷՆ

Էնգարե	Մ. ՍԵՐՈՎԷԵԱՆ ԷՖ.	323
Ֆրերնզսա Աստուածօին Բիլիսկի		324
Պիլեմիկ Պիր Զիյարեթ	ՄԻՍԱԿ ԷՖ. ՄՈՐՃԻԿԵԱՆ	324

ՍՕՆ ԽԱՊԷՐԼԷՐ		324
------------------------	--	-----

ՆՈՒՍԻՒՄԻ 30 ՓԱՐԱ

Տ Է Ր Ի Ս Ա Ա Տ Է Թ

Օ. ԱՐՋՈՒՄԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸ

«رهنامه ارمی الحروف ترجمه هفته در صاحب امتیاز و مدیر مسؤلی اوچالاس کیرقوریان»

ՐԱՀՆԻԻՄԱ

Սահիպի իմթիյազ վե միւսիւրի մենուլը

3. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՇէՐԱԽԹ. — Պիր սէնէլիք ապօնէ պետէլի Մէմալիքի Օսմանիյէ իչիւն իքի մէճի-
պիլէ վէ մէմալիքի էճնէպիյէ իչիւն 2 աօլար, եախօտ 8 շիլին, եախօտ 10 Փրանգ տըր:
Պիր նուսխէսի իւչ մէթալիք տիր:

ԻԼԱՆԼԱՐ մուվաֆըզ ֆիյաթլա գապուլ օլունուր:

ԱՏՐԷՍ. — Պիր ճիւմլէ մուխապէրաթլն աթիտէքի ատրէսէ կէօնտէրիլմէսի լազըմ տըր:

در سعادتده آمریقان خاندده

Rev. H. K. Krikorian

ՎԵՐ. 3. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Bible House,

ՊԱՅՊԼ ՆԱՌԻՍ

Constantinople

ՏԵՐԻՍԱԱՏԷԹ

TURKEY

“ՐԱՀՆԻԻՄԱ”ՆԸՆ ԻԼԱՆԼԱՐԸ

1. Բահնիւմանըն Ամէրգատա եալընըզ մէսուլ աճէնթի նիւ Եօրգատա Messrs. S. Telfeyan et Co. (114 Fifth Ave. New York City.) աըրլար: Պիճիւմլէ սըփարըշլար վէ ապօնէ պետէլլէրի միւմալիէյն էֆէնտիլէրէ կէօնտէրիլիքսէ աէրհալ պիլգէ եէ-
թիշիր: Ճէնուպի Ամէրիգատա պուլունան ապօնէլլէրիմիզ տախի քէնտի հիսապարընը
թէլֆէեան էֆ.լէրլէ թէսվիյէ էտէրլէրսէ պիլգէ տահա սուհուլէթլի օլուր:

2. Թիւրքիատա պիլգէ սօղրուտան սըփարըշ վէրէնլէր պետէլլիսի փօսթա փուլու
(պաչգա նէվ փուլ կէօնտէրիլմէսին) եա տա մաննա փոսթ թարիգիլլէ կէօնտէրէպիլիլլէր:

“ՐԱՀՆԻԻՄԱ”ՆԸՆ ԳՐԶԼԱՐԱ ՄԻԻԲԵԱՑԱԹԸ

Բահնիւմա կէչէնլէրտէ պազը օլլան-
լար մէթթէպլէրինին սիւնէօր սընֆլարընա
միւքեաֆաթ թագտիմ էթտիյի կիպի պու
տէֆա տախի պազը գըզլար մէթթէպլէ-
րինին սիւնէօր սընֆ թալիպաթլնա աթի-
տէքի շարթլար իլէ միւքեաֆաթ թագտիմ
էտէր:

1. Մէվզուլը պահս «Խանէլլէրիմիզտէ
ազգային հիսսիյաթ նա՛սըլ թալիմ վէ
թէշվիզ էտիլէպիլլիր:»

2. Մէզքիւր մէվզուլ իւղէրինէ սատէ
վէ ֆասիհ Թիւրքճէ լիսանտա վէ ասլի օլ-
մագ եանի շակիրտ քէնտի ֆիքրինտէն չը-
գարմըշ օլմագ իւզրէ 1000 քէլիմէլի պիր
մէզալէ եազըլաճագ տըր, մէզալէնին շա-
կիրտ թարաֆընտան թէէլիֆ էտիլտիլինէ
մուալլիմէլլէրինտէն պիրի չէհատէթ էթմէ-
լի տիր:

3. Մէզալէլլէր ալաֆրանգա Յունիս
15էտէք պիլգէ եէթիշմիշ օլմալը տըր:

4. Պու ըէգապէթ գըզլարըն «բարձ-
րագոյն դարոց»լարընըն սիւնէօր սընֆ թա-
լիպաթլնա միւնհասըր տըր, էզճիւմլէ Իւս-
կիւտար գօլէճի, Կարապետեան, վէ
Եսայան մէթթէպլէր, Հայուհեաց վարժա-
րան, Մէրզիֆուս, Խարիուլթ, Թալաս մէք-
թէպլէրի վէ Մարաշ գօլէճի, վէ էմսալի
միւլէսսէսաթ:

Մէզքիւր շարթլարա մուվաֆըզ օլա-
րագ պիլգէ կէօնտէրիլէն մէզալէլլէրի պիր
հէյէթ ի մախսուսէ գըրաաթ էտիպ տէ-
րէճէլլէրինի թալին էտէճէք: Վէ Բահնիւմա
պիրինճի տէրէճէյի ալանա պիր Օսմ. լիր.
լիլինճի տէրէճէյի ալանա եարըմ Ինկ. լիր.
միւքեաֆաթ վէրէճէք, վէ պազիլլէրինտէն
Բահնիւմայա տէրճ էտէճէյիմիզ մէզալէ-
լլէրին հէր պիրինէ պիրէր մէճիտիյէ միւքեա-
ֆաթ վէրիլլէճէք տիր:

Յ. Գ. Գ.

ՍԱՐԻԱՅԻՅԷ

Հանամը միւսկտտէլէ	Օս. Լիր.	97,35
Բումէլի Շմէնտիֆէր	Ֆր.	200,50
Գրէտի Ֆոնտիյէ Էթիփիյէն	%3 1886	343
» » »	%3 1903	278

ԹԻԻՃԱՐԻՅԷ

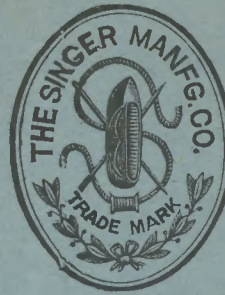
Պուղսայ.— Պիրինճի նէվ պէյազ օգգասը 45—45.5 իքինճի նէվ 43—43.50 մախլութ 25—30 չավտարը 42—43, 40—50 չավտարը 35—37.2 Զավսար.— 37—38: Սէրթ պիրինճի նէվ 45—45.50 սէրթ վասաթ նէվ 42—43, սէրթ մախլութ 40—41: Արփա 36—37 վազոնտա: Մըսըր.— 35¹/₂: 36: Նօխու Պալըքէսիբ 65—68, Էրէյլի 55—56: Բեյիեֆ.— 28—30: Թիֆթիֆ.— Էքսթրա 18—20¹/₂, Գօնիա 14—15, Եօզլաթ, Էնգարէ 16—18, զապա 5—8: Բեքեմ բօխուսու 88—88¹/₂ Պալ մուսու.— 20—20¹/₂: Տերի.— չիֆթի 24¹/₂—25¹/₂, սըլլըր օգգասը 12—13¹/₂ ճամուս գուրու օգգասը 9, (լիրա 100 հիսապըլլա) օլլազ տէրիսի, չիֆթի 12—13: Սուսաւ.— Մէրսին 113—113¹/₂ փրյ.: Զեհրի.— գըլէսի 4³/₄—5: Բիքրե.— Էքսթրա 27, պէյազ 21—23 չամուրլու 8¹/₂—9: Եափաղը.— վազթ մալը 7: Սաչեպ.— Էքսթրա 28—30: Անը չիֆթի.— 4—4¹/₂: Պասեւ.— 13—13¹/₂: Բիսիս.— իսմէն 90—95: Մազը.— 5, պէյազ 3¹/₂:

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ, ՊՐՈՒՍԱ

Փետրուարտա գապուլ օլունան փարալարն թափսիլաթը զկրտէ պէյան օլունուր.

Սաթը 8, Ռուսնուզ վէր. Գ. Գէորգեան օրացոյց պէտէլի (Օ. Պ.) 223, Կիլիկիտան կէլէն 10 գըզլար իչին 3564, Եէնիճէ Յ. Զիլինկիրեան Օ. Պ. 30, Զարգըլլա Ա. Սիվապեան Օ. Պ. 60, Լուսաւորչական Հայ պիրատէրլէր 25, վէ Սիվապեան իսանէսի 23, Կարապետ Մ. Տաղվէրանեանց 10 տօթլար 125, Մէրզիֆուն վէր. Թ. Ասլանեան 105 Ծնունդ գանձանակը, 69 Օ. Պ. Բիլիս վաիդի Յակոբ էֆ. Օ. Պ. 70, Գըրէհիր Մ. Սաատէթեան 18, Տիվրիկ Ն. Գապըլմալեան Օ. Պ. 65, Եանեա Մ. Ասատուրեան 10 տօթլար 155, Գոյսէրի Մ. Նորհատեան Օ. Պ. 79, Պրուսա Մ. Յովհաննէսեան 20, Ճէրրահ պիր զաթ 40, Ամէրիգա վ. Բարակեան Օ. Պ. 216, Եէնիճէ Լ. Նալպանտեան 20 վէ Տիկ. Աղաւնի 20, (Տեվաւը վար)

ՀԷՐ ՇԷՐՏԷ ՇԻՒՊԷՍԻ ՎԱՐ ՏԵՐ

Սինկէր տիքիլ մաքնալարը տիւնեանըն էն էյի մաքնալարը օլուպ էվ իչէրի վէ էրպապը սանասաթ իչին պի էմսալ տըր:

Սախթէլէրտէն սազընմազ իչին պուրատա կէօսթէրլէն ֆապրիգա մարգասընա տիգզաթ օլունա:

ՍԻՆԿԷՐ ՏԻՒՊԵ ՄԱՔԻՆԱԼԱՐԸ ՇԻՐԳԷԹԻ

Մէմալիքի Օսմանիյէ իչին խտարէ ի մէրքէչիյէսի՝ Տէրիտասաթէթ, Պէյ օլլու 16 Ճատտէ ի Բէպիրինտէ Նօ. 343

ԱՅՆԹԱՊՕՂԼԱՆԼԱՐ ՓՐՈԹ. ԷՅԹԱՄԻՍՆԷՍԻՆԷ ԿԵՐՏԷՐԻԼԷՆ ՀԵՏԻՅԷԼԷՐ

ԼիրԱ. Ի. ՕՍՄ. 127 ¹/₂ ՂՐՇ. ԻԹԻՊԱՐԸՅԼԷ

0 զրշ. Նոյեմի հանրմ Պոյաճեան, 10 զրշ. Վիզթօրիա հանրմ Լեւոնեան, 8³/₄ զրշ. պիր գատընտան, 23³/₄ զրշ. Սէյտի հանրմ իսալատուրեան, 7¹/₂ զրշ. Ֆէրիտէ հանրմ Ասլանեան, 17³/₄ զրշ. Ճէմիլէ հանրմ իսալատուրեան, 7¹/₂ զրշ. Արուսեակ հանրմ իսալաֆեան, 5 զրշ. Եսթէր հանրմ Յ. Բիւրքեան, 2¹/₂ զրշ. Էլմաս հանրմ Մանուչակեան, 3¹/₈ զրշ. Ճէմիլէ հանրմ Պազարպաշեան, 2¹/₂ զրշ. Հօրիկ հանրմ Վարդանեան, 5 զրշ. Նուրիցա հանրմ Յ. Պազարպաշեան, 23³/₄ զրշ. Իքի գատընտան, 11⁷/₈ զրշ. Մարիամ հանրմ Յակոբեան, 3³/₄ զրշ. Մարիամ հանրմ Ե. Մաթոսեան, 6 զրշ. Կիւլէնիա հանրմ Ասլանեան, 7¹/₂ զրշ. Վարդուհի հանրմ Մանուչակեան, 10 զրշ. Փօթուկ հանրմ Գապատայրեան, 8¹/₂ զրշ. Մարիամ հանրմ Պազարպաշեան, 10 զրշ. Եխսա հանրմ Փափազեան, 20 զրշ. Ճէմիլէ հանրմ իսարաճեան, 7¹/₂ զրշ. Կատար հանրմ Մաթոսեան, 12¹/₂ զրշ. Մէրիլէ հանրմ իսալատուրեան, 11 զրշ. Եխսա հանրմ Պապիկեան, 23³/₄ զրշ. Զօրճի էֆէնտի Սիմեան, 23³/₄ զրշ. Տօգ. Մովսէս Լեւոնեան, 23³/₄ զրշ. Լեւոն էֆ. Ա. Լեւոնեան, 11⁷/₈ զրշ. Աբրահամ էֆ. Պազարպաշեան, 12¹/₂ զրշ. Իլիաս էֆ. իսալաֆեան, 5 զրշ. Ռուբէն էֆ. Արիկեան, 23³/₄ զրշ. Մովսէս էֆ. Պէզճեան, 23³/₄ զրշ. Յակոբ էֆ. Պէզճեան: (Տեվաւը վար)

ՐԱՏՆԻԻՄԱ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՄԻՅԱՍԻ
ՀԱՖԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՃԻԼՏ 2

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՄԱՐՏ 30, 1912.

ՆՕ 13

ՊԵՆՏԻ ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՔՐԻՍՏՈՍ ՄԷԼԻՔ

Եարն իրիսթիյան քիլիսէէր Բապար-մըզըն զաֆէր իլէ Երուսաղէմէ տիւխուլընը զիւր էտէճէքէր: Օ՛ Զէյթունլուգ տաղընըն էնիլինտէն չէհրէ էնէր իքէն չակիրտ-լէրի վէ քէնտինի իհաթա էտէն իզտիհամ անը պիր մէլիք տէյու թաղիմ էտիյորլար իտի: Վաղաա անլէր անը շու հալտա, եա-նի մէրքէպ իւզէրինէ պինմիշ օլտուղու հալտա տէյիլ, պէլքի պիր ազտան Բոմա իւզէրինէ չալաճաղը զալէպէյէ նազարէն անը մէլիք տէյու թէքրիմ էտիյորլար իտի: Լաքին օ հիլմիյէթինտէ հ աղիգաթէն պիր մէլիք իտի: Հաթթա Պիղատոս հուղուրուն-տա էլի գօրու պաղլը օլարագ տուրուր ի-քէն պիլէ «Պէլի, պէն մէլիք իմ», տէմիշ տիր:

Յիսուս մէլիք տիր: Լաքին ատէմլէրին մէ-լիք թէսավլուրու թէպէտտիւլ էթտիքճէ մէլիք թապիրինի իսթիարէթէն գուլլան-տըզլարը մանա տախի թէպտիլ օլույօր: Փա-տիմ զէմանլարտա մէլիքլէր՝ մէմլէքէթի քէնտի քէյֆլէրինէ կէօրէ իտարէ էտէն ճէպպարլար իտի: Պու սէպէպտէն Ալլահա մէլիք թէսմիյէ էթտիքլէրինտէ անը տիւն-եատան ուզագտա պիր թախթ իւզէրինէ

օթուրմուշ օլուպ, պիր թագըմ էլլիլէրլէ տիւննայը քէյֆէմայէչա իտարէ էտէն պիր զաթ տէյու թէսավլուր էթտիլէր: Խրիսթիյանլար Քրիստոսա մէլիք թէսմիյէ էթտիքլէրինտէն անը քէնտիլէրինտէն պախտ վէ քէնտիլէրի չիտաթ իլէ հիւքմ ու ի-տարէ էտէն վէ հիւքմ էտէճէք օլան պիր զաթ տէյու տիւչիւնիւպ, հաթթա անա եազլաշմաղա գօրգտուլար: Լաքին չիմտի մէյրութիյէթ թահթընտա ատէմլէրին մէ-լիք թասավլուրը թէպտիլ օլմագտա տըր: Անլէր մէլիքի պիր ճէպպար վէ մէմլէքէթի քէյֆէմայէչա իտարէ էտէն պիր հաքիմ տէյու թանրմայըպ անը էհալի իլէ իլթի-րաքտա պուլունան վէ էհալինին սաատէթ վէ մէնաֆիինի թէէմին էտէն պիր ըէիս տէյու թասավլուր էտիյորլար: Օ՛ քէնտի էհալիսի իչիւն գաւանին եափըպ, օ գա-վանինէ կէօրէ անլէրի իտարէ էտէն տէյիլ, անճագ էհալինին քէնտիլէրի իչիւն նի-զամլար եափըպ օ գաւախտէ կէօրէ պիրի պիրլէրի իլէ հիւսնի հալտա եաչայապիւ-մէլէրի իչիւն՝ ճիմլէսինի քէնտինին մու-հապպէթ վէ ատալէթինտէ պիր միլլէթէ լապթ էլլէյէն պիր գուվլէի մանէվիյէ տէյու թէլագզը էտիյորլար:

Վէ փէք աճալիպ տէյիլ մի տիր քի, Բապարմըզ Յիսուս Քրիստոսըն մէլիքլէրի պու

եէնի թէսավիւրա տահա միւթապըզ կէ-
լիյօր, զիրա էշվիշլա Յիսուս՝ գուտրէթ վէ
չիտոտէթիլէ տէյիլ, անճագ գուտսիյէթ
վէ մուհապպէթիլէ ատէմէրին մէլիյի տիր,
վէ ատէմէրի գուվիլէթ վէ ճէպը իլէ քէն-
տի արապասընա պաղլամագլա անլէրին
ֆաթիհի վէ հաքիմի օլմաղ, անճագ գուտ-
սիյէթ վէ մուհապպէթինէ ճէլպ օլունան-
լարը քէնտի քէնտիլէրինէ գաիտէ օլմաղս
մուգթէտիր գըլմագլա անլէրի իտարէ է-
տէն վէ ճիւմէսինի պիր մուհապպէթ մէ-
լէքիւթիւնէ ըսպթ էտէրէք, պէշէրիյէթէ
հազիգի պիրատէրլիյի հիսս էթաիրէն մա-
նէվի գուվիլէթ մէրքէզի օլմուշ արը :

Երուսաղէմ չէհրինին սօգաղլարընտա
Գալիլիա քէօյլիւլէրի արասընտա՝ անլէր կի-
պի կիյինմիշ, անլէր կիպի առի պիր մէր-
քէպէ պինմիշ, անլէրին այագլարընտան
չըգան թօզ տիւման իչինտէ պունալարագ
կիտէն զաթա գարչը էհալի պու գատար
սամիմի շէվգ ու մուհապպէթ, հիւրմէթ
վէ իթաաթ կէօսթէրիյօրլար իսէ, պիթ-
թապի պունլար անտէն պիր մանէվի գուվ-
իլէթ վէ թէէսիր ալմըլլար իտի: Պու թէէ-
սիր էվիլէլա անլէրի կիւնահաան իճթինապ
էթտիրիպ էյի օլմաղա սէվգ էտէն պիր
թէէսիր իտի: Յիսուս ատէմէրէ կիւնահը
խաֆիֆ պիր խայալը պաթըլ տէյու
կէօսթէրէք անլէրի զամիր ազապընտան
խէլաս էթմէտի, անճագ կիւնահըն գապա-
հաթընը կէօսթէրիպ ատէմէրի կիւնահ-
տան գուտսիյէթէ ճէլպ էթմէքլէ անլէրի
խէլաս էթմիշ տիր :

Պու կիւն տախի Յիսուս ատէմէրի մու-
հապպէթ իլէ ճէզպ վէ իտարէ էթմէքտէ
տիր: Քէնտինի թանըյանլար էվիլէլա քէն-
տինէ տօղրու պիր մուհապպէթ հիսս է-
տէրէք, վէ տէրհալ պու մուհապպէթ՝
Ալլահա տօղրու մուհապպէթ հիսսինէ թէպ-
տիլ օլուր զիրա Յիսուսը պիլէն քիմնէ՝
Ալլահը սէմալի Փէտէրի տէյու պիլիր: Վէ
Ալլահա տօղրու հիսս օլունան մուհապպէթ

գօնշուլարըմըզա տօղրու մուհապպէթ հիս-
սինէ թահվիլ օլուր: Պէօյլէճէ Յիսուս ա-
տէմէրի մուհապպէթլէ ֆէթհ էտէր :

Քէզալիք Յիսուս ատէմէրի քէնտի
քէնտիլէրինի իտարէ էթմէյէ սէվգ էտիյօր:
Օ՝ ատէմէրէ տիւսթուր իւլ ամալ օլաճագ
գաիտէլէր վէրմէքտէն իսէ, անլէրի քէնտի
քէնտիլէրինի իտարէ էթմէյէ թալիմ էթ-
միշ տիր: Անըն քէնտի թապիլէրինէ պիր
չէրիաթլար մէճմուը, պիր իլմի իլահի
թանղըմը եա իման իգրարը վէրմէմիշ օլ-
մասը, անլէրի քէնտի քէնտիլէրինի իտարէ
էթմէյէ թալիմ էթմէք նիյէթինտէն նէ-
շէթ էթմիշ տիր: Ատէմէր Ալլահըն ըու-
հունա մալիք վէ Ալլահըն մուհապպէթիլէ
մէմու օլուրլարսա, Ալլահըն հիքմէթիլէ
տէ իտարէ օլունուրլար: Անլէր Ալլահ թա-
րաֆընտան թալիմ օլունմուշ օլուրլար :

Լաքին Քրիստոս եալընըզ պիր խա-
պէրճի տէյիլ, եալընըզ պիր միւրլիտ
տէյիլ, օ պիր մէլիֆ տիր: Օ Մէլէ-
քիւթուլահը պիր ճէսէտ մագամընտա
հըֆզ էտիպ ճէսէտին ճիւմէ գըսմլարընը
պիր էսասա կէօրէ իտարէ վէ խարիճի
հիւճու մարա գարչը անը մուհաֆաղա է-
տէն մէրքէզի իրատէթ տիր, վէ պիւթիւն
պէշէրիյէթին քէմալ անտիթարը անըն
պէտինտէ տիր: Վէ նիհայէթ մէլէքիւթ
ուլլահա մուխալիֆ օլան պիլճիւմէ գուվ-
իլէթլէրէ զալիպ օլուպ, օ սարսըմաղ մէ-
լէքիւթիւ պու տիւնեատա պիր էմրի վա-
գը էտէճէք տիր :

Պու կիւն տախի պէշէրիյէթին մէլիյինի
փատիշահ սէրայլարընտա եախօտ օրտու
պաշլարընտա տէյիլ, անճագ ատէմէրին
պիլճիւմէ ալաղա վէ միւնասիպէթլէրինտէ
հազըր օլուպ, անլէրին արասընտա հալիմ
պիր սուրէթտէ տօլաշան, վէ ճիւմէ ահ-
վալլարընա իշթիրաք էտիպ, օ իշթիրա-
քըլլա անլէրի եիւքիւլտէն Յիսուստա ա-
րայընըզ :

«Բապպըն իտիլէ կէլէն միւպարէք օլ-
սուն»

Ի Ե Ք Զ Ի Պ

Բիզանդիոններն մոխապիրի՝ պիզիմ քէնտիմիզի Հալէպ նամզէտիյինէ գոյաու- զումուզը եազմը իսէ տէ, պու խապէր պիւսպիւթիւն պի էսաս տըր: Պիզ քէնտի- միզի ապա նամզէտ թագտիմ էթմէմիշիզ: Թոյն. Գ. Գրիգորեան

ՀԱՄԵՐԱՇԽԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՏԱ ՓՐՈԹԷՍԹԱՆԼԱՐ
«Բ Ա Հ Ն Ի Ի Մ Ա»

ՄԻՏԻՏԻՐԻՅԷԹԻՆԷ ՊԻՐ ՍԻՒԱԼ

Պու սապահ ինթիշար էտէն էրմ. զա- զէթալարընտա, տիւն կէճէ Պէյ Օղլունտա եսայեան մէքթէպինտէ իճթիմա էտէն էրմէնի հէյէթ ի ինթիխապիյէսինտէ փրօ- թէսթան ճէմաաթլարը նամընա Գէորգ էֆ. Խարփութլեան վէ Գրիգոր էֆ. Շահպազ- եանըն հազըր պուլունտուգլարը պէյան էտիլիյոր: Պու զէվաթա մուրախսաս իմ- թիյազընը քիմ վէրտի, պուլնար քէնտի իմթիյազլարլարընը, իթթիհասլարընտա՞ն մը, եօգսա պիր իթթիհաստա՞ն մը, միւս- թէֆի Ազգապէստէ՞ն մի, եօգսա Ազգա- պէսաւտա վիւճուտը պուլունմիյան Վարչ. Ժողովտա՞ն մը, եօգսա Իսթանպոլ ճէմաաթլարընը պիրինտէ՞ն մի ալարլար, վէ եախօտ չախսի տավէթլէրէ՞ մի իճա- պէթ էլլէյօրլար: Էկէր չախսի իսէ նա՞սը ումում փրօթէսթանլար նամընա պէյանը էֆքեար էտիյօրլար, էկէր ումում նամընա կիթտիլէր իսէ էլլէրինտէ պիր թավսիյէ- լէրի վա՞ր մը տըր վէ քիմտէն: Լուծֆէն պու հաֆթաքի Բահնիւմատա պու պապ- տէ իզահաթ վէրմէյէ հիմմէթ պուլուրուր- մը սընըզ, էֆէնտիմ:

Պիր Հայ Բողոքական

Մարտ 21, 1912

Բ Ա Հ Ն Ի Ի Մ Ա

Պալատաքի սիւալլարա պիզ ճէվապ վէրէմէյիզ: Միւմաիլէյի զաթլարըն փրօ- թէսթան ճէմաաթլարըն մուրախսալարը

մագամընտա մէզքիւր հէյէթտէ հազըր պուլունտուգլարը կէրէք զազէթալարտա վէ կէրէք Ազգ. Ժողովտա զիքը օլունմուշ օլտուղունտան, օրայա ըէմի պիր սըֆէթ իլէ կիթտիլէրի մուհագպազ տըր տէյու կէօրիւնիյօր: Լաքին սիւալլը իրատ էտէն էֆ.նին պուլուրաուզու կիպի, Յակոբ էֆ. Պոյաճեան միւմաիլէյի էֆէնտիլէրի կէօն- տէրմիշ օլամազ: Ազգապէսաւտա Վար- չական Ժողովը մէվճուտ օլմատըրընտան, էօյլէ պիր հէյէթտէն թավսիյէ ալմըշ օ- լամազլար, վէ Իսթանպոլտա քէնտիլէրէ պու սէլահիյէթի վէրէճէք պաշգա պիր հէյէթին պուլունտուղունտան խապէրիմիզ եօգ տըր: Իմտի միւմաիլէյի էֆէնտիլէր նէ՞ սէլահիյէթլէ պէօյլէ պիւթիւն փրօ- թէսթանլըզ նամընա իլլէյօրլարսա պիզ տախի անը պիլմէք իսթէրիզ: Փրօթէսթան ճէմաաթլար Դաշնակցականլա՞ր իլէ մի, եօգսա Հնչակեանլար իլէ մի իթթիֆագ էտէճէքլէր, «Իթթիհա՞տ» իլէ մի, եօգսա «Իթիլաֆ» իլէ մի իլլէյէճէքլէր, պու մէ- սէլէլէրի գարարաշտըրըպ պիւթիւն մէմ- լէքէթտէ պուլունան փրօթէսթան ճէմաաթ- լարա թավսիյէ էթմէք սէլահիյէթինի Գէորգ էֆ. Խարփութլեան վէ Գրիգոր էֆ. Շահպազեանըն նէ՞րէտէն ալմըշ օլտուգ- լարընը հէմ պիլ վէ հէմ տէ ումում փրօթէսթան ճէմաաթլար պիլմէք իսթէր: Պու գատար վասի օլան պիր սիյասի հու- գուգ պիլա չիւպհէ պիր սէլահիյէթտար մէնպատան վէրիլմիշ օլմագ իճապ էտէր: Եօգ էկէր մէսէլէտէ պիր սու ի թէֆէհիւմ վար իսէ անըն գալտըրըմասընը սըզու է- տէրիզ:

Պու սաթըրլարը եազարգտան սօնրա, Հաւեւաշխական Ժողովտա հազըր պու- լունան փրօթէսթան էֆէնտիլէրտէն պիրի իլէ կէօրիւշտի իւմիւզտէ, մէզքիւր սիւալ- լարա միւմաիլէյի վէրաիյի ճէվապ շու օլմուշ տըր քի, Հաւեւաշխական Ժողով թարաֆընտան Ազգապէսաւտա միւքէր-

րէրէն միւրաճաթ վուգու պուտուգտա, Յակոր էֆ. Պոյաճեան քէնտիսինին սիյասի իշէ գարըշմայաճաղընը պէյանլէ պէրապէր անլէրէ պազը իսմլէր թափսիյէ էյլէմիշ վէ հէյէթ ի մէզքիւրէ անլէրտէն իքիսինի տա. վէթ էյլէմիշ տիր: Մէզքիւր մէճլիստէ Դաշնակցականլար «Իթթիհատ» իլէ, վէ Հնչակեանլար «Իթիլաֆ» իլէ իշլէմէյէ գարար վէրտիքլէրինի պէյան էյլէմիշլէր տիր:

Պու շէյլէր մալիւմ օլարագ զաննը ա- ճիզանէմիզճէ Համերաշխական ժողով- տա Փրօթէսթան ճէմաթ թարաֆընտան մուրախասլարըն պուլունմասընա պիր միւ- նասիպէթ եօգ տըր: Զիրա էյլիշլա, հէ- յէթ ի մէզքիւրէտէ հազըր պուլունմա- լարը թափսիյէ էտիլմիշ օլան զաթլար Փրօթէսթանլարըն պիր մէսուլ ժողովու թարաֆընտան տէյիլ անճագ պիր թէք զաթ թարաֆընտան թափսիյէ էտիլմիշ օլ- տուգլարընտան ներկայացուցիչ պիր հէ- յէթ սայըլամազլար: Սանիէն, Համե- րաշխական ժողովըն պէյի պիր միգտա- րը էլան իթթիլազ էտէճէքլէրի մէսլէյէ տաիր գաթի գարարը վէրմիշ օլտուգլա- րընտան տէմէք օլուր քի, Փրօթէսթան մուրախասլար եա Դաշնակցական վէ եա Հնչակեան կուսակցութիւն իլէ պիրլէշմէտիքճէ պիր իշ կէօրէմէյէճէք- լէր տիր: Հալ շու քի Փրօթէսթանլար պու իքի կուսակցութիւնլարտան հիշ պիրինին արգաւորտան սիւրիւքլէնիպ կիթմէք իս- թէմէզլէր: Սաշխան, հէր նասըլ օլտա պու Համերաշխական ժողովըն իշէ եա- րար պիր խրտմէթ կէօրէմէյէճէյի մալիւմ օլտուգճա, պիհուտէ եէրտէ արամըզտա սէլահիյէթին վար եօգ մէսլէսի չըգար- մազը տէյմէզ:

ԱՅՎԱԼ Ը ԶԱԶՈՐԷ

Իսկիւսար գօյէճինին եէշմի մալի- սուսը.— Կէշէն հաֆթանըն Զարչէնպիհ կիւնիւ իւսկիւտար գօյէճինին թէէսիսինին եէշմի մալիսուսը օլմագ միւնասիպէթիլէ գօյէճտէ խուսուսի խրտմէթլէր իճրա է- տիլմիշ տիր: Եէշմի մէզքիւրտէ էօյլէտէն սօնրա ագտ էտիլէն մէճլիստէ էվվէլա մա- րուֆ Խալիտէ խանըմ մէղունէլէրէ խիթա- պէն պիր նութգ իրատ էյլէմիշ տիր: Միւ- մալիլէյա՝ պու տիյարտա գօյէճ տիփու- մասը ախզ էտէն իլք Միւսիլման խա- թուն օլուպ, շիմսի Թանին զազէթասընըն հէյէթ ի մուհարրիլիյէսինտէ պիր ազա վէ պու մէմլէքէթտէ թաիֆէ ի նիսանըն թէ- րագղըսընա պէզըլ զայրէթ էյլէյէն խա- թունլարըն էն մէշուրլարընտան պիրի օլմագլա պէրապէր, Իսկիւտար գօյէճինին մէղունէլէր ճէմիյէթինին ըէիսի տիր: Միւ- մալիլէյա փէք ֆասիհ Ինկիլիզճէ լիսանտա իրատը քէլամ էտիպ, տէսի քի մէ- տէնիյէթ ի հազըրէ թաիֆէ ի նիսայը թաիֆէ ի զիւքիւրէ միւսապի թութար, անլէրէ ախի թալիւմ ու թէրպիլիյէ վէրմէզ իսէ տէ, գարըյա քէնտի տաիրէ ի վազիֆէ- սինտէ էրքէյիլիքինէ միւսապի տէրէճէտէ թալիւմ ու թէրպիլիյէ վէրիւ: Վէ գատըն- լար էրքէքլէրէ միւսապի օլմագլա հայաթը իճթիմաիլիյէ թէրֆի էտէրլէր: Մ. Ամէրի- գատա գարըլար սիյասիյաթա գարըշարագ օ տաիրէյի իսլահ էյլէմիշ տիրլէր: Գարը- լար էրքէքլէրէ պէրապէր քէնտի տաիրէ ի հայաթլարընը թէվսի էտէրէք ախլէ տաի- րէսինտէքի ուֆագ թէֆէք միւնազալար- տան եօգարը չըգըյօրլար, վէ պունըն իէ- թիճէսինտէ հէյէթ ի իճթիմաիլիյէնին ախ- լազը թէրէֆֆիւ էտիյօր: Խալիտէ խանըմ տիյարըմըզտա մէշրութիլիյէթին իլանըլա գատընլար իշիւն պէօյիւք պիր մէյտան աշըլտըղընը պէյան էտէրէք, պու գօյէճին թալիպաթընը օ պապտէ վազիֆէլէրինէ

սատրգ պուլունմաղա տավելթ էյլեմիշ տիր։ Ճէհալէթ վէ չէրրէ գարչը միւնահէտէ էթմէքլէ պէրապէր մէմլէքէթտէ տահա զիյատէ ռուհանի, տահա զիյատէ իւնսի, տահա զիյատէ աֆիֆ վէ ալի աիլէլէր մէյտանա կէթիրմէյէ անլէրի տավելթ էթմիշ տիր։ Վէ էկէր վալիտէլէր քէնտիլէրին էպէտի սէրվէթլէրի օլան էն էյի ֆազիլէթլէրին էվլատլարընն հայաթընաա հասըլ էտէմէզլէրսէ, էն մուհիմմ պիր ճիհէթտէ պօշա տիւշմիւշ օլուրլար։ «էն ալա չէյլէր սագլանըլմագլա տէյիլ, անճագ թամիմ էտիլմէքլէ պաիսի պէրէքէթ օլուրլար,» տէմիշ տիր։

Պէրկսընըն ՄէյսէՄէսի. — Գըզլար Գօլէճինին մէզքիւր զիյնէթինտէ գօլէճին ըէիսի միւնթէրէմէսի Տօգ. Միս ֆաթրիգ ֆրօֆ. Պէրկսընըն ֆէլսէֆէսինտէն պահիս պիր մէգալէ գըրաւթ էյլէմիշ տիր։ Միւնաիլէյ 1859տա ֆարիզտէ տօղմուշ օլուպ, չիմտի Ֆրանսա ապատէմիասընտա ֆրօֆէսօր տըր։ Պաղլարըն զաննընճա, Պէրկսըն՝ էմմանուէլ Գանթտան պէրու զուհուր էթմիշ օլան էն պէօյիւք ֆէյլէսօֆ տըր։ Միւնաիլէյ՝ էվրօֆա, ինկիլթէրա վէ Ամէրիգանըն պէլլի չէհրլէրինտէ ֆէլսէֆի մէսէլէլէր իւզէրինէ նութգլար իրատ էտիպ ճիւմլէյի միւթէհայիլը պրագմագտա տըր։ Տօգ. ֆէթրիգ միւնաիլէյին ֆէլսէֆէսինի շու եօլտա իճմալ էթմիշ տիր։ չէօյլէ քի, ֆրօֆ. Պէրկսըն էվլէլա զէման թէսավիւրունու էլէ ալպ, անը ճէվաւմտան թէֆրիգ էտէրէք իտտիա էտէր քի, զէման թագսիմ գապուլ էթմէյիպ անճագ վահիտ տիր, տէվամ վէ թէպէտտիւլ իսէ հագիգի ալէմտէ վուգու պուլուր։ Քէզալիք գուվլէի հաֆըզէյէ էհէմմիյէթ վէրիպ, անը ռուհըն հագիգի հայաթը ատտ էտէր վէ միւթթալի օլտուղումուզ վագթլարտա պիլէ ռուհ հաֆըզէ իլէ եաչար տէր։ Պէրկսըն պիր

տէ իտտիա էտիյօր քի, մանթըգ ինսանըն էն սօն մէրճիի եաիօտ մալիւմաթ միյարը օլալըպ տօղրուտան օլան պասար (intuition) ռուհըն էն զիյատէ հագիգի վէ գաթի օլան մալիւմաթ մէնպալը տըր։ Պէրկսընըն էն զիյատէ ապի նազարիյէսի ռուհըն խալգ էթմէք գապիլիյէթինէ աիս իրաէ էթտիյի էֆքետար տըր։ Միւնաիլէյ իտտիա էտիյօր քի, ռուհ՝ ֆիւնունը զարիֆէտէ, ըէստմըգտա չիրտէ վէ սաիրէտէ եէնի ֆիքրլէր խալգ էյլէտիյի կիպի, հաթթա ռուհ քէնտի քէնտիսինի տէ խալգ էտէր։ Վէ պու ֆիլիլինտէ հիսս էթտիյի մէսէրրէթ եաիօտ սաատէթ օ խիլգաթ իչինին ալամէթի տիր։ Պէրկսըն քէնտի պահսլարընտա ուլումը թապիլիյէնին միւթէատտիտ չիւպէլէրինէ միւրաճաթ էթմէքլէ տէ նազարը տիգգաթ ճէլպ էյլէմիշ տիր։

Բուսիանըն մէվգիի. — Բուսիանըն թիւրքիայա գարչը մէվգիի չիմտի նէ՞ տիր։ Բուսիանըն պու սօն կիւնլէրտէ իթթիխալ էթտիյի մէսլէք ֆիքրլէրտէ էփէյի վէվլէսէլէր ույանտըրմագտա տըր։ Անըն իրանտաքի մուամէլէսի փէք զարիպ տիր։ Շիմալի իրանը քետմիլէն քէնտի թէէսիրի ալթընա ալմաղա վէ ապքէրլէրինի իրանըն ֆարգըլը նօգթալարընա եէրլէշտիրմէյէ չալըլըյօր։ Գաֆգատիատա, Ուրմիա թարաֆլարընտա ապքէրին, վէ պահը Սիյահտա տօնանմանըն էսրարէնկիզ հարաքէթլէրի վուգու պուլույօր տէյու կէօրիւնիւյօր։ Չարիգօֆըն կէրի չաղըլմասը, իթալիա իլէ թիւրքիա արասընտա սուլ՝ մէսէլէսինի Բուսիանըն մուսիրրանէ իլէրի սիւրմէսի, հաթթա իթալիա իլէ Բուսիա արասընտա կիզլի պիր իթիլաֆ պուլունտուղունա տաիր չաիլէլէրին չըգմասը ֆիքրլէրի ռահաթսըգ էթմէքտէ տիր։ Իմտի հէփ պու հալլարտան նէ՞ իսթինթաճ էտիլմէլի։ Բուսիա՝ իրանաաքի իչլէրի իչլէն մի թէտպիլլէր գու-

րույօր, եօգսա Թիւրքիա արէյհինտէ՞ մի թէրթիպաթը վար տըր : Պու մալիւմ տէ-յիլ տիր : Վէ լաքին Բուսիանըն Իթալիա իլէ Իթթիֆազը վար իսէ, պուհը Բուսիանըն միւթթէհիտէրի Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրա՝ վէ Իթալիանըն միւթթէֆիզէրի Ալմանիա իլէ Ավսթրիա՝ նա՞սը թէլազզը էտէճէքլէր : Ֆիլվազը Էվրօփա սիյասիյաթը պու կիւնլէրտէ փէք էսրուրէնկիզ պիր սուրէթտէ ճէրէյան էթմէքտէ տիր : Բուսիանըն պիր հիսապը տա Պալզանլարտա տըր : Օրատաքի քիւչիւք տէվլէթլէր իլէ ալազասը նէ՞ տիր : Օրատա պաշ կէօսթէրէն ըհաթսըզլըզլարը թէյլթ՞զ էթմէք մի, եօգսա սքաքուգուօյը մուհաֆազա էթմէք մի իշինէ կէլիր : Պու տա չիմտիրք մալիւմ տէյիլ տիր : Կէչէն կիւն Թէհնիւսաք պիր ֆիքր տահա մէյտանա գօյմուշ իտի, չէօյլէ քի Բուսիանըն էրմէնի Դաշնակցականլարա գարչը թուլտուլու մէվգի տալի ալէմի սիյասիյաթտա պազըլարըն նալլը տիգգաթընը ճէլպ էյլէմէքտէ օլմուշ տըր :

Էվրօփասա աւալիշ. — Էվրօփատա սուլհ ու ասայիշին իսլալ օլունապիլմէք շայիալարընա տաիր Տէյի Թէյէդրաւտա նէյր օլունան աթիւզգիքը խապէր շայանը տիգգաթ տըր : «Բիւթէրին աճէնթի Էվրօփանըն սուլհ ու ասայիշինէ տաիր պու կիւնլէրտէ ճարի օլան պէտպիւնանէ շայեալարը տիգգաթլէ թէֆթիշ վէ թէհարի էթմիշ իսէ տէ, մէգքիւր շայիալարը թաստըգ էթմէյէ միւսաիտ վազըալար պուլամամը տըր : Լօնտրանըն էճնէպի մէհաֆիլինտէ պու խապէրլէրէ շաշըյօրլար : Միւթթէտտիտ սիյասի մէսէլէլէրտէն հիշ պիրինին պու եազընտա ումումի պիր պիւհընը պաիս օլաճագ մէվգիտէ պուլունմատըղընը տէօյլէյօրլար : Ղայրի միւսաիտ պիր հալ ու հէյէթ քէսպ էթմիշ օլան եէկեանէ մէսէլէ Բուս վէ Թիւրք օրսու-

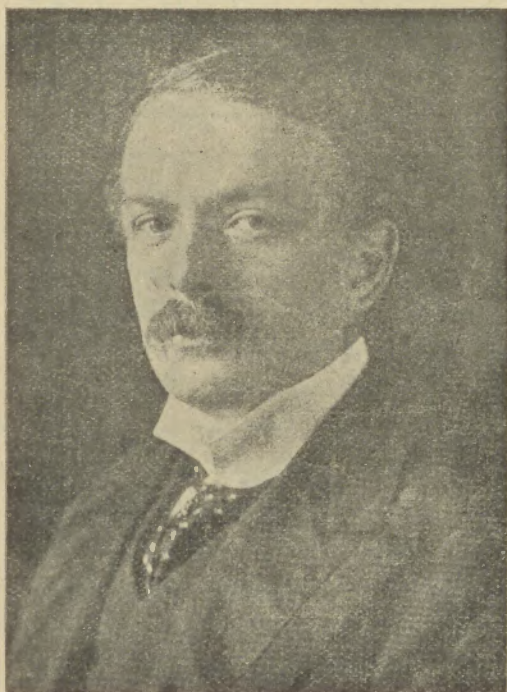
լարընըն հարաքէթլէրի տիր : Բիւթթէրին աճէնթիին ալտըղը մալիւմաթա կէօրէ, Բուս օրսուլարընըն հարաքէթի Գաֆգասիատաքի առքէրլէրին Իրանա նազլ օլունմասը նէթիճէսինտէ Գաֆգասիա վալիսին թալէպի իւզէրինէ օրայա եէնի տաքէրլէրին կէօնտէրիլմէսինտէն իպուրէթ տիր : Պու էսնատա Թիւրքիանըն Իրան հուտուտունա առքէր կէօնտէրմէքտէ օլմասը շայիասը տա մէյտանա չըգմազլա ֆիքրլէրգարըշմըշ տըր : Բուսիա տէֆիրինին Իսթանպօլտան շաղրըրլմասը տա պունտան իսլիլ վագթ էվլէլ գարարկիր օլմուշ օլան պիր շէյ օլուպ, Մ. Սազօնօֆըն շուարատա պէյն էլ միլլէլ միւլքիլաթը պատի օլաճագ պիր թէյէպպիւստէ պուլունաճաղը իհթիմալ զանն օլունմայօր :» Տիկէր թարաֆտա այնի զազէթանըն Վիէննա մուխապիրի տէյօր քի, Իթալիա իլէ Բուսիանըն մէնաֆիի միւթթէֆիզ օլտուղունտան սուլհ իշին պու իքի տէվլէթ գապիլնէլէրի էօյլէ պիր փրօղրամ Իթթիսալ էտէպիլիրլէր քի, նէթիճէսի Թիւրքիանըն մուխապիլթէթինի զաիֆլէնտիրմէք օլապիլիր :

Պահրիշէ քախսիսաքը. — Ինկիլթէրանըն պահրիշէ թախսիսաթը մագամընտա Փարլամէնթօտան 44,085,400 լիրա թալէպ էտիլմիշ տիր : Փագաթ միւլաքէրէ էսնասընտա Մր. Չըրչիլ տէմիշ տիր քի, «Տիկէր պահրի տէվլէթլէրին մէվճուտ փրօղրամըրընճա պիր թէզալիտ վուզու պուլմատըգճա պու թախսիսաթտա թէպէտտիւլ վուզու պուլմայաճագ տըր : Շայէտ պէօյլէ պիր թէզէյիլտ վուզու պուլուրսա, իլալէթէն զիյատէ առքէր վէ զիյատէ փարա իշին սիզէ միւրաճատթ էտէճէյիզ :» Պու իֆատէ էփէյի հէյէճանը պաիս օլմուշ, խոսուսա Ալմանիատա Ինկիլթէրա արէյհինտէքի հիսսիյաթը արթըրմըշ տըր : Ալմանիանըն եափտըրաղը հէր պիր եէնի տրէտնօթա մուգապիլ Ինկիլթէր-

րա իբրի, ետևոտ իբրի տրէտնութա գարշը 5 տրէտնութ ինչա էթմէյէ գարար վէրմիշ տիր։ Ալմանիա քէնտի պահրիյէսինտէ հէմ տրէտնութլարըն հէմ ասաքիրի պահրիյէսինն ատէտինի արթըրմագ նիյէթինտէ տիր։ Թարաֆէյինն պուհազըրըղլար իսէ սուհըն պագասընա տաիր էյի իւմիտլէր վէրմէյօր։ Իմտի աճէպա Լօրտ Հօլտէյինն զիյարէթինտէն պիր հիւսնի նէթիճէ մէյտանա կէլմէմիշ մի տիր։ Պագը նիքպինլէր զանն էտիյօրլար քի, պու տրէտնութլար ետփաւըրմագ մէսէլէսի էքի գարարլարըն տէվամը տըր, վէ եագընտա մէգքիւր իթիլաֆըն սէմէրէլէրի կէօրիլէճէք տիր։ Պէլքի տէ հէփ օ ճէհտլէր սէմէրէսիզ գալմըշ օլուպ, հէր իքի թարաֆ տա պիրի պիրինէ գարշը հազըրլաննագ տա տըր։ Լաքին շու սահիհ տիր քի, պու հազըրըղլար ետ հէր իքի թարաֆը տա երգաճագ, ետ տա էնճամ տէհէթլի պիր չարփըլմա վուգու պուլարագ հիսապլարընը պիր մուհարէպէ իլէ թէմիզլէլէճէքլէր տիր։ Իքի միլլէթինտէ մէտէնի վէ վիճտանըր գալմլար օլտուգլարը հիսապա ալընարագ խայրլսընը մէմուլ էթմէյէ հագգըմըղ վար տըր։

Էրմէնիլէր վէ Հիթիլէր.— Պէրլին տար իւլ ֆիւնունը մուալլիմլէրինտէն Մ. Ֆէլիք Վօն Լուչան պու տիյարըն մուլթէյիֆ գալմլարընը գաֆա քէմիքլէրինի վէ եիւղ, կէօղ վէ պուրունլարընը ֆէննի սուրէթտէ էօլլմիւշ վէ թէֆթիլ էթմիշ օլարագ, կէչէն սէնէ ինկիլթէրրատա իրատ էթտիյի պիր նուլթգտա անլէրին ասընա տաիր պագը եէնի էֆքեարլար պէյան էյլէմիշ տիր։ Միւ մաիլէյհին զաննընճա, պու մէմլէքէթտէ թարիխի Միլատտան 2—3,000 սէնէ էվլէլ եաշամըշ օլան Հիթի գալմընըն թարիխինի վէ ըէքղ էթտիքլէրի սաւնէմլէրտէ պրագաղըղլարը էսէրլէրի ֆէննէն թէֆթիլ էտիպ անլէրէ մախսուս օլան գաֆա վէ չէհրէլէրինի չիմտի պու մէմլէքէթտէ պուլունան գալմլարըն գաֆա վէ չէհրէլէրի իլէ մուգայէսէ էտէճէք օլուրագ, կէլէճէյիմիզ նէթիճէ շու օլուր քի, Ասիաի սուղրատան Հինտիսթանա գատար վէ Իրանտան Մըսրա գատար եայըլան մէմալիք իւզէրինտէ եաշայան գալմլար հէփ պու Հիթի գալմընտան պիր թագըմ սըֆէթլէր թէվէրրիւս էթմիշ տիրլէր։ Լաքին Էրմէնիլէր տաիմա տիկէր գալմլար իլէ իրթիլաթտան սագընըպ զայր ի միլթէճանի պիր հալտէ եաշամըշ օլտուգլարընտան, Էրմէնիլէր տաղրուտան մէգքիւր Հիթի գալմընըն աւլ էնսայը օլտուգլարը զանն ը զայիպ տիր։ Շիմտիքի Րումլար, Թիւրքլէր վէ Նէհուտլէր, Հիթի, Սէմի վէ Նօրաի գալմլարըն խէսայիսինի կէօթէրի իքէն, Էրմէնիլէր խալիս Հիթի խասսէլէրի կէօթէրմէքտէ տիրլէր։ Էլպէթ պու նէթիճէ թէհագգուգ էթմէմիշ պիր նագարիյէ տիր։

Մր. Տէյվիս Լօյս ճօրճ.— Ինկիլթէրրանըն Մալիյէ նագըրը Մր. Լօյտ ճօրճ պու կիւն ինկիլթէրրանըն էն մէչհուր վէ էն մուգթէտիր ըրճալը սիյասիյունընտան պիրիսի տիր։ Միւշարիլէյհ պունտան 3 սէնէ ագսէմ պիւտճէտէ պէօյիւք արագի սահիպլէրինին արագիսի իւզէրինէ խուսուսի վէրկի զօյմաղը թաւսիյէ էտիպ, նիհայէթ օ մէսէլէտէն տօլայը Լօրտլար գամարասը իւզէրինէ պէօյիւք զալէպէ չալտը։ Պու եագընլարտա ամէլէնին սիկուրթա էտիլմէսինէ տաիր պիր մուհիմմ լաիհա թագտիմ էտիպ, չօղ միւշքիլաթա ըաղմէն անը Փարլամէնթօյա գապուլ էթտիրտի։ Ալմանիա իլէ Ֆրանսանըն Մարօգ մէսէլէսի տէվամ էտէր իքէն պիր զիյաֆէթտէ իրատ էթտիյի պիր նուլթգ իլէ օ միւզաքէրէյի ճէրէյան էթտիյի մէճրատան տէօնտէրիպ պիւլթլան Ալմանիայը վէ Էվրօփայը հէյէճանա տիչիւրաիւ։ Մր. Լօյտ ճօրճ չէճի օլմագլա պէրապէր, չօճուգ կիպի հալիմ

ՄՐ. ՏԵՖԱԿՍ ԼՕՅՏ ՃՕՐՃ

վէ խասիմէրինէ միւլայում տըր: Քէնտիի ֆագիր պիր ֆամիլեատան կէլմիշ օլուպ, ֆուգարա վէ ամէլէ սընֆը իլէ իշթիրաքտա պուլունուր վէ անլէրին եիւփունիւ խաֆիֆլէնտիրմէյէ չարշըր:

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ՎԵՐ. ՏՐ. ԱՆՏՐԻՈՒ ՄԱՐԹԻՆ ՖԵՐՊԵՐՆ

ՎԵՐ. Կ. Յ. ՅԱՐՈՒԹԻՆԵԱՆ, ՄԱՐԱՇ

Փետր. 9, 1912-տէ Լօնտրատա սաթլլ-ճանտան վէֆաթ էտէն պու զաթ՝ 1838 Նոյ. 4-տէ Իսգօյիանըն Էտինպուրկ շէհրի գուրպինատէ պիր քէօյաէ տօղմուշ օլուպ, շէհրի մէգքիւրտէ, Կլասքօտա վէ Պէրլինտէ թահսիլ էյլէմիշ տիր: Իքմալը թահսիլ էյլէտիքտէ իլք տէֆա վաըղըղա պաշլաաը իտէ տէ, 1877-տէ Պրատֆօրտտա պիր գօ. լէճին ըրյասէթինի տէրիւհտէ էյլէտի, 1886-տա իտէ, Պըրմինկհըմտա Սիւրիկի Հիլ Դօլէն նամ իլմի իլահյաթ մէտրէսէսի Մէնսփիլոս նամըլա Լոնկիլթէրրանըն էն

պէօյիւք միէսսէսաթ ը իլմիլէսինտէն պիրի օլան Ոքսֆորտ շէհրինէ նազլ օլունտըգաա, Վեր. Ֆէրպէրն անըն իլք ըէիսի օլմաղա տալէթ օլունտու վէ 1909-րն պահարընա գաաար միւէսսէսէ ի մէգքիւրէնիւ պաշլ, վիւճուաթ վէ գալսի հայինտէ իշլէտի: Վէ իշպու թարիխտէ իիթիյարըղ սէպէպինտէն մէմուրիլէթինտէն իսթիֆա էյլէյիպ եէրինի հիւան ի ըիզա իլէ Քէյմպրիճին մէշուր վաըղըրընտան տահա կէնճ Մր. Սէլպիլէ վէրմէսիլլէ, քէնտինի հէփ թանըյանլար, հէյթ ի իտարէ վէ մուալլիմուն իլվէրինէ խօշ պիր թէէսիր պրագտը:

Միւթէվէֆա ի միւմաիլէյ վէֆաթը թարիլինէտէք վիւճուտճա փէք տաղլամ իտի իտէ տէ, ուզուն վազթ շէտիտ մէշգու մի. թէլաա նէթիճէսինտէ կէօղլէրի զաթլէնմիշ իտիլինտէն անճաղ չիֆթէ կէօղլիւք եարաըմըլա օգոյապիլիյօր իտի: Փրօֆէսօրլարտան պիրի՝ «Վեր. Ֆէրպէրն օթուղ սէնէտէն պէրու տաիմա օն ատէմիլք իշլէր իւղէրինէ ալմը վէ ճիւմլէսինի տէ մուվաֆիաղըլէթլէ պաշա չըգարմըլ ալըր», պույուրտու: Միւմաիլէյին իշլէրինէ աղ չօգ վուգուֆու օլան թէանճիւպ էտէր իտի քի, օլ կէօղլէր օ գաաար գրաաթ նա՞ւըլ տալանմըլ տըր: Բէիա Վեր. Ֆէրպէրնին ալա խասիլէթլէրինի վէ կէօրտիլիւ իշլէրի պիր պէնտ իլէ պէյան էթմէք միւմաթին տէյիլ տիր:

Օքսֆորտա Վեր. Ֆէրպէրնին թէէսի. ըրի սալթ քէնտի մէքթէպի թալէպէլէրինէ մոնհասար տէյիլ իտի: Նաթգ, վազլար վէ մուհարրէրաթըլա պիւթիւն Ոքսֆորտ տար իւլ ֆիւնունը փիլէրինէ պէօյիւք թէէսիր պրագմըլ իտի: Քէզա օ ոալթ Լոնկիլթէրրատա տէյիլ, Ալմանիատա վէ Ամլէրիգատա մարուֆ իտի: Մէշուր խալլիսահ Ամէրիգալը Անտրիւ Քարնէկի իլէ տէ տօսթլուղու վար իտի: Էտինպուրկտա (1878—1892), Ապէրաինտէ (1898—1899), Եէյլտէ (1891—1892) պէօյիւք հէյթլէր

Թարափընտան տավթթ օլունարագ նութգ-
լար իրատ էյլէմիշ, վէ սօնրա անլէրտօն
պաղըլարը քիթապ հալինտէ նէշր օլունմըշ
տըրլար: 1898—1899տա Ամէրիգա հիւ-
քիւմէթի Թարափընտան Հինտիսթանա իր-
սալ օլունտու քի, օրատա Խրիսթիյան
տինի հագղընտա նութգլար իրատ էյլէ-
սին: Օրատա Պուտտալիիյի պիղզաթ եէ-
րինտէ միւթալաա էյլէտի վէ ալաէթինտէ
Խրիսթիյան սինիսին ժէշսէժէսի նամ մէշ-
հուր էտէրինի գալէմէ ալտը: Փարզը
վազթլարտա Խնկիլիզ հիւքիւմէթի Թա-
րափընտան տախի մուհիմմ խըտմէթլէրէ
Թալին օլունմըշ տըր: Միւթէնէվի տար
իւլ ֆիւնուն հէյէթլէրինտէն ֆարզը
ֆարզը ըիւթպէլէր գապուլ էյլէմիշ տիր:

Միւթալէյի Խնկիլիզէտէն մատա Ալ-
ման, Լաթին, Եունան լիտանլարընը փէք
էյի պիլիւր իտի: Հինտ լիտանընը, Ֆրանսըզ-
ճա վէ Իպրանիճէյի լիզումը տէրէճէսին-
տէ օգուր եազար իտի: Էտեանը մուխ-
թէլիֆէտէն պահս էտէր իքէն քէնտինի Չին-
տէ, Հինտիսթանտա, Աֆրիգատա, Արա-
պիսթանտա վէ եա Աճէմիսթանտա տօղմուշ
վէ պէօյիւմիւշ զանն էտէր իտին: Գատիմ
Եունան ֆէյլէսուֆլարը վէ Եէհուտի Ֆիլ-
իլէ սընֆտաշ իմիշ կիպի անլէրտէն պահս
էտէր իտի: Հայրապետլէրտէն՝ Տէրաուղ-
եանտ, Որոզինէս վէ Օգօստինոստան պահս
էտէրքէն պիւթիւն էօմրիւնիւ սալթ ան-
լէրին մուհարրէրաթընը միւթալաա էթ-
մէքլէ կէշիւմիշ ֆիքըրինէ զահիպ օլուր ի-
տին: Միւթիհէրտէն Լուտէր վէ Գալլին,
Հիւմէնիսթլէրտէն Երազմօս վէ սալիւրէ մէշգ
օտաւընը մահրէմ տօթլարը իտիլէր:
Տինի, Թարիսի վէ ֆէլսէֆի մէսէլէլէրէ
վէ Թէնգիտին հէր տէրէճէ վէ նէվինէ ա-
կեահ իտի: Նութգ էտէրքէն պաղը Էօյլէ
Իպարէլէր գուլլանըր իտի քի, անլէրի սէօյ-
լէյէպիլմէք իչիւն ճիլալէրլէ քիթապ օ-
գումուշ օլմագ իճապ էտէր իտի: Մուխ-
ըիպ միւնագղիտլէրտէն Սթըրաուս Բէնան

վէ Պաուրլար իւզէրինէ Էնտիրտիյի տար-
պէլէր իլէ անլէրի ուզուն վազթ սէրսէմ
պրագմըշ տըր:

Վեր. Ֆէրպէրն պիր ալիմ մագամընտա
չօգ Թարափը պիր աաէմ իտի: Տին վէ
թարիսին ժէշսէժէսի, Քրիստոսըն Էօմ-
րիւ, Թարիս վէ Էօմրսէ սին, Խլմ ի ի-
շահի ի հագղրէսէ Քրիստոսըն Էէրի, Ճիւմ-
լէ աւրչարսա Քրիստոս, Բօմա վէ Անկ-
լիսան Գաթօլիֆիյի Խրիսթիյան սինիսին
ժէշսէժէսի, Տինսէ վէ իլմ ի իշահիսէ
պաղը միւթալաալար, անըն Թէէլիֆ
էյլէտիյի պիր չօգ ասարը արաւըն-
տա պէլիլէրի տիրէր: Հէր պիրի նէշր
օլունտուզունտա օգուլանլար միւթլիֆին-
տէն տահա պէօյիւք էտէրլէր պէքլէմէյէ
գըլազուզլանտըլար վէ հէր տէֆաւընտա
մէմուլարը Թասարգ օլունտու: Պու էտէր-
լէրի հէր օգուլան մուհարրիւրն Թարիս,
տին, ֆէլսէֆէ, քիթապէթի սաիրէ վէ
իլմի իլահիյէ տաիր կէնիշ մալիւմաթընա
հայրան գալմաւագ էտէմէզ: Վեր. Ֆէր-
պէրն մալիւսաթընը կէնիշիյի, իֆատէ-
սինին պէրրաղըղը վէ կէրմիյէթի, մէսէ-
լէլէրին Թահլիլ վէ Թասնիֆինտէ մէհա-
րէթի, պահս էյլէտիյի մէվաւտա տօղրու
մէրաղը, աղ եէրէ չօգ շէյ սըղտըրմագ
գապիլիյէթի, ալամը նատա իշթիրաքը
հիսսի վէ տինին պէօյիւք մէսէլէլէրինէ
տաիր գաթի էֆքեարը ճիհէթիլլէ վազ-
թընըն Խնկիլիզ մէշահիւր իլմի իլահիյու-
նու արաւընտա էն եիւքսէք մէվգիյի Թու-
թար: Անըն էտէրլէրինտէն պաղըլարը հիշ
պիր զէման էսքի սալըլմայաճագ տըր:

Վեր. Ֆէրպէրն ալիմ օլունտու գատար
տա տինտար իտի: Քրիստոսը վէ անըն
Թէէսիս էյլէտիյի տինի փէք սէվէրտի: Օլ
կէնիշ վէ տէրին ֆիքը՝ չօճուգ իմանընա
տա մալիք իտի: Գօլէճ իպատէթիտանէսի-
նին տուա ճէմիյէթլէրինէ ալէլէքսէր քէն-
տիսի ըիյասէթ էտէր իտի: Օ՝ հագիգի
մանտա պիր ճէկթլմէն իտի: Աճիլլէրինի

իւր տէֆա սօֆրատա մուսլիմուն հէյեթինն թագաւոր էլէտիյի վագթտա միւմաիլէյինն նէզաքէթլէ մախլութ ազամէթի հուզուրունտա պէն քէնտի քէնտիմի փէք քիւչիւք կէօրտիւմ վէ անըն խաթըրչինասլըղընըն սըզլէթի թահթընտա ասէթա թէրլէտիմ: Թէվագու վէ նէզաքէթի՝ ազամէթլէ պիւրլիքտէ կէօրմէք իսթէյէնլէր Վեր. ֆէրպէրնտէ կիւզէլ պիր միսալընը պուլապիլիլէր իտի:

Պու զաթ՝ ֆամիլեաճա տախի փէք պախթիյար իտի: Զէվճէի միւհթէրէմէսի փէք թէրպիյէլի վէ աղըր պաշը պիրի օլտուղու կիպի, իքի օղուլարընտան պիրի Լօնտրանըն մէչհուր թապիպլէրինտէն վէ տիկէրի մուգթէտիր տաւա վէթիլլէրինտէն սայըլմապ տա տըրլար: Եանըլմազսամ իքի գըզլարը տա պէլլի ֆիօթէսօրլար զէվճէլէրի տիրլէր: Էլ հաուը, Վեր. ֆէրպէրնտէ վէֆաթըյա սէմա զէնկիւլէնմիշ իտիլինէ չիւպհէ իսթէմէզ:

ԻՍԼԱՄ ԻԼԷ ԽՐԻՍԹԻՅԱՆԸԸՆ
ԵՒՖՏԻԿԵՐԻՆԷ ՍՕՆ ՍԷՕԶԼԵՐԻՆԷ ԻԼԻ ՍԷՕԶ.

2.

Շէյխ Էֆ.տի՝ տէյօր քի, «Շէրիք վէ նա. զիրտէն միւնէզգէհ օլան պիր Այլահըն վիւճուտընը ինքեար էտէճէք տէրէճէտէ մահրումը թէէմիւլ վէ մուհաքէմէ օլան ատէմիլէ թէվճիհի խիթապ էթմէք վէ եա անլէրէ մուխաթըպ օլմագ պիպիմ նազարըմըզտա պիր զիլլէթ վէ միւքիւնէթ վէ ազամէթի Հագգա գարչը իսթիյարը քիւֆրան ու մասիյէթ տիր: Սամիմ րուհումուզտամէնգուշ օլան օ հիսս իլէ պիզ՝ քիմ՝ օլուրստ օլտուն, պիր Խրիսթիյան իլէ ճիտտի պիր պահս ու միւնազէրէյէ կիրմէյիզ, սիզլէրտէն պիրինիզէ պիր սէօզ սէօյլէմէք մէճպուրիյէթինտէ պուլունտուղումուզ զէմանտա, հաթթա սիզին էազիմիլիզտէն օլան զէվաթըն հուզուրլարընտա պիլէ հիսս էթտիյիմիզ նէֆրէթ ու իսթիքրահը թէ-

մամըյլէ զապթա մուվաֆֆագ օլամայօրըզ:» Հագիգաթէն մալիք օլտուղու նէֆրէթ ու իսթիքրահը զապթա գատիր օլամայօր տա պէօյլէ չիտտէթ վէ հիտտէթի մէգալէ իրատըյա մէնվիյաթընը (մագ սէա) իզհար էտիյօր: Պու սէօզլէր քէնտի նամընա իսէ, վիճտանընըն սէմէրէսի իսէ, պիր տէյէճէյիմ եօզ տըր: Շէրիաթ համընա իսէ, պիզ տէ պու սէօզլէրին պիր չօճուղունու նէֆրէթ ու իսթիքրահ իլէրէտա էտիպ տէյօրուզ քի, էվիլիշա.— Խրիսթիյանլարա պուլըն շումուլը եօզ տըր: Էվվէճէ եազտըղըմ կիպի, Խրիսթիյանլար՝ մատէմ քի վահիա Այլահը իթիքաֆ վէ զիմի, եանի թէքեալիֆի խէլաֆէթիմէնահիյի գապուլ վէ հիւքիւմէթիմիզէ ինգիյատ էտիյօրլար, օնլար՝ զիմի եանի թէպաա ի Օսմանի տիրլէր: Միյանէմիզտէ վաթանտաշըզ հագգը, հուգուգը ճիվարիյէ վար տըր: Ումում թէպաա ի սատըգայա ըրայէթ վէ հիւսնի մուաշէրէթ էյլէրիզ: Էսլաֆըմըզ տա պու անէ գատար պու մուամէլէտէ պուլունմուշար, մէհասին ի իսլամիյէի իզհար էյլէմիշլէր, հալա հիշ պիր հիւքիւմէթտէ պարընամայան Մուսէվիլէր՝ Օսմանյը սայէսինտէ սէրպէսթ սանաաթ վէ թիճարէթլէր էտէրէք, էմլաք ու արագի սահիպի օլմուշար, զէմանը իսթիպտատտա ըրայէթ կէօրէն Խրիսթիյանլար՝ տէվրի միւսաւաթ վէ ուխուլվէթտէ իսթիքրահ վէ նէֆրէթ մի կէօրէճէլլէր: Սաւնիէն.— Խրիսթիյան տէյիլ, հագգը իզհար իչիւն տինսիզլէր վէ միւշրիքլէրէ տախի թէվճիհի խիթապը, միւպահէսէ վէ միւնազէրէյի մասիյէթ տէյիլ, իպատէթ ատտ էտէրիզ, ճէնապը Հագգ՝ Հապիպի ալիյանընա, էտիլլէ ի գաթիլի վէ մուշնիէ վէ կիւզէլ սէօզլէր իլէ ումում հաուը, միւշրիքլէրի տէ տինէ տաւէթ էթ վէ պու եօլտա սանա ճահիլանէ վէ սէֆիհանէ մուամէլլէրինէ մուգապլէլէթմէ, պուլուրույօր: Էֆէնտիմիզ տէ միւ-

պահանջելու իրենց իրավունքներն իրենց վե միւ-
ծիդէ իրեն անկէր իրենց հետեւ միւնազէրէյի
մուհարէպէյէ թագաւոր հետեւոր: Նեֆուի
նեֆուիսնէ էզա վէ ճէֆա հետէնէրէ՝ աֆիւ
իլէ մուամէլէ, հիտայէթլէ տուա է-
տիյոր:

Պիզ տէ անա իթթիպանէ, քիմ օլորսա
օլուն, միւպահէսէ ի տիւնիյէտէն գաչըն.
մայըզ: Սաղիսէն.—Ճէնապը Հագգ՝ միւշ-
րիք իլէ էնլի քիթապը թէֆրիգ էտիպ,
խուսուսըյէ էնլի քիթապա խուսլէթ ի
հասանէ իլէ միւհատէլէյի թափսիյէ պու-
յուրույոր: Հէր նէ գատար անլէր պիզիմ
իչիւն տիւշմէն ի պիւաման օլսալար պիլէ,
պիզ անլէրին մալ վէ ըրզ վէ ճանլարընը
տօսթանէ մուհաֆազայա մէմուր իլ: Անլէր
միւսիյոնլարըյա էնալիյի իֆուսատա չալը-
սալար, պիզ տէ իւլէմամըզա էֆրեարը
իսլահա չալըլըրըզ, կէնճլէրիմիզի սապր ու
սիւքիւնէթէ թէշվիգ էյլէրիզ:

Շուպար 25, 1327

ԷՏԻՊԻ ԱՅՆԹԱՊԻ

Ս Օ Ն

Իլահի հայաթըն ինսան բուհունտա ի-
ման, մուհապէթ վէ խըտմէթ չիչէքլէրի
հուսուլէ կէթիւմսինէ տին տէրիզ:

ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԷՍ

ԱՐԱՄ ԷՏ. Ն. ՍՕԼԱԳԵԱՆ, ՊՈՒԷՆՈՍ-ԱՅՐԷՍ

Շիմալի Ամէրիգանըն ճագիպէսիյէ պէրա-
պէր թէշիքէսի տէ վար տըր: Լիմանլարտա
իճրա էտիլէն յըգը մուայյէնէ՝ Ամէրիգայը
տիւնեանըն հէր թարաֆընտան ագըպ կէ-
լէն ինսան սէյլինէ գարըջ Ձին սուրու կի-
պի մուհաֆազա էտիյոր, պու պէօյիւք
ինսան սէյլինի ըմպըգտան կէչիւրիյոր, ի-
չինէ եարայանը սուրտան իչէրի ալը-
յոր:

Նիլէ կէնճլէր փարա գազանմագ սէփա-
սընա գափըլըր յարագ, կէօզլէրինտէքի
զաաֆ եա վիւհիւսլէրինտէքի պիւր իլլէթ
եիւզիւնտէն Շիմալի Ամէրիգայա կէչէճէք-

լէրինի ազլարը քէսմէտիյի կիպի, «Շիմա-
լի օլմազսա ճէնուպի օլսուն» տէյէրէք,
կէօզլէրինի ճէնուպա, խուսուսա Պուէնու-
Այրէսէ չէվիւրիյորլար: Չօգ տէֆա օրատա
քէնտիլէրի մուվաֆֆագիյէթ եէրինէ սէ-
ֆալէթ, սաատէթ եէրինէ փէրիչանի պէք-
լէտիյինի պիլմէյօրլար: Շիմալի Ամէրիգա-
տան իւմիւլէրինի քէսէն էրմէնիլէր պուրա
կէլիյորլար: պու սէպէպտէն պու մէճհուլ
մահալը էրմէնի միլլէթտաչարըմա տահա
էյի թանըթմագ իչիւն Պուէնու-Այրէսի՝
հալը ապիսի իլլէ վէ միւպալալասըզ պիւր
սուրէթտէ վասֆա չալըչաճաղըմ:

Հիւֆիւմէք վէ հիւալի: Արժէնթին
հիւքիւմէթի՝ ճիւմհուրիյէթ օլուպ փայ-
թախթը Պուէնու-Այրէս տիր: Հիւքիւմէթ
ճիւմհուրիյէթ օլմալընա բալմէն միւթէ-
մէտտին վէ միւթէրագըզ պիւր տէվլէթ
իտարէսինտէքի ինթիզամ վէ հիւսն ի ահ-
վալտան խալըճա մահրում տըր: Մէմու-
րիյն ի հիւքիւմէթ իչիլլէթ վէ իրթիքեապ
իլլէթինտէն ազատ տէյիլ տիր, պազէն
ատի պիւր տափատա պիւր սիկարա իլլէ փօ-
լիւ եա սաիր պիւր մէմուրըն կէօնիւնիւ
եափապիւրիսին: Պու սէպէպտէն ինզիպաթ
տաիրէսի տէ էփէյի կէվլէք տիր: Պիւր
սէօզլէ Արժէնթին ճիւմհուրիյէթի ճիւմ-
հուրի պիւր հիւքիւմէթէ եազըչան սաթ-
վէթ վէ ինթիլամտան, իտարէ վէ ինթի-
լամտան էփէյի ուղագ տըր:

Պուրա էհալիսինին էքսէրինի իթալիան-
լար թէշէթիլ էյլէր, էքսէրիյէթ ճիւմէթիյէ
իքինճի Խոփանեօլլար, իւչիւնճիւ Արապլար
վէ Բումլար կէլիւր: Էհալի ումումէն ճա-
հիլ, նէզաքէթիւզ, գապա վէ զայէթ մէր-
համէթսիզ տիր:

Սէնալի վէ իչիլէր: Պուրատա էն զի-
յատէ իչէ եարայան սանաաթլար տիւլ-
կէրիւք, պէրպէրլիւք, գունտուրաճըլըզ,
թէրդիլիւք վէ տէօքմէնիլիւք տիր: Մաքի-
նիսթիլիւք փէք միւթէպէր օլուպ, ուսթատ-
լար չօգ փարա գազանըր, պուսուն իչիւն

տէ պէլի պիր սրտքիժիգա լազըմ տըր : Մէգքիւր սէնաաթլարտա խոսուտա թէր . զիլիք վէ գունաուրաճըլըգտա քէնտի պաշընա իշլէյէն էփէյի էրմէնի պուլունմագտա տըր : Սէնաաթլարտա ումումէն կիւնտէ 8 սաաթ չալըլըր : Պուրանըն ըրղատըլըր եափուճուլագ եախօտ պինա ինչասը տըր : չիւնքի պուրատա Շիմալի Ամէրիգատաքի կիւպի ֆապրիգալար հօգ տըր , վար իսէ օտա նատիրաթտան օլուպ իշինտէ չօգ չօգ 50—100 քիմսէ իշլէր : Փայիթախթաա շէհրին խարիճինտէ ֆապրիգա տէյէնէք 2 ինկիլիք ֆապրիգասը վար քի , պուլարը տա իթալիանլար վէ Իսփանեօլլար տօլտուրմըլ օլուպ , պաշգտաընա եէր վէրմէլըլէր : Փապրիգալարտա իշ գըսալըպ տա ամէլէ պրագմագ իճապ էթսէ , էն էվիլէլ Օսմանըլ անըլան ֆէրտի , քիմ օլուրտա օլտուն , Բում , Արապ , էրմէնի , տըշարը էտէրլէր : էրմէնիյի պիլէն հէման հօգ տըր տէնիլէ պիլիւր : Օսմանըլլարա պէօյիւյիւյի , քիւչիյիւ , հաթթա պօմպէ չափագալըսընա , պաթթօնլուտունա պիլէ Թուրքիօ տէյու պաղըրըր : Հէր նէ միլլէթտէն օլուրտա օլտուն հէփանի տէ Թուրքիօ թէսմիյէ էտէրլէր : Լաքին Արմէնիւն Լուղէթի թարիխ , ճօղրաֆիա օգ ումուշլարտան պաղըսընըն գաֆաաընա կիրմէքտէ տիր :

Պուլէնու-Այրէստէ էրմէնիլէր :—Շէհրտէ վէ էթրաֆաա 1,000 էրմէնի թախմին էալիլյօր : Սէնաաթլ պիլմէյէն էրմէնիլէրին էքսէրի անճագ եափուտա , ըրղատըլըր իշ պուլապիլիյօրլար : Պու նէվ իշլէրտէ եէվմի իւճրէթ 2—3 փէսօ , (20—30 զըշ.) տըր : Նիշլէրի գուրու էքմէք եէյէրէք , սըհհէթլէրինի արամագ , վիւճիւտլէրինի իփուանարըրըլար , սօնրատա գալգար մէմլէքէթլէրինէ փարա արթըրըյօրում տէյու եազարլար : Ձէվալըլար , պիլմէյօրլար քի , օփարալարը սըհհէթլէրինտէն , վիւճուտլէրինտէն գազըյրպ ալըյօրլար : Սէնաաթլ սահիպի էրմէնիլէր էփէյի մուվաֆֆագ տըր , լու-

քին իշ պիլմէյէնլէր եափուտա չալըլըլար , եափու իշի պիթէլտէ պաշգա իշ պուլանա գատար պէքլէմէյէ վէ օ սուրէթլէ արթըրտըլը պիր գաշ զուրուշը սարֆ էթմէյէ մէճպուր տըր : Սէնաաթլ պիլմէյէն եէնի կէլմիշ նիշէ կէնճլէր իշ պուլմագ իչիւն այլարլա սէրսէրի տօլաշլըլ տըրլար : էօյլէլէրին սալըսը հալա չօգ տըր : Պուրասը Գաթօլիք մէմլէքէթի օլտուն զուրտան օլուր քի հաթթանըն 1—2 կիւնիւ պայրամ տէյու ֆըրլար : Իշտէ օլմագտա սէֆալէթ եէթիլիւր : Սէնաաթլ պիլմէյէն էրմէնիլէր պուրա կէլմէլէրսէ էյի եափարլար : Թիւրքիանըն կեալուրու զունտան պաշանլար պուրանըն Թուրքիօլըլընա տիւշէրլէր : Պուրատա 5—6 այ էվիլէ էրմէնիլէր 3 գահվէխանէ աշտըլար , պիր տէ քիւթիւպիսանէ թէէսիս էալիսի . եազընտա պիր տէ էրմէնի քիլիսէսի աշտըլագ , զաթէն Տէր Հայր քէնտիլիլինտէն թէսատիւֆէն պուրայա կէլմիշ տիր :

ՊԵՇԱՌԻԼԼԱՇԸՆ ԹԱԼԻՄԱԹԸՆԸՆ

ՄՈՒԽԹԱՍԱՐ ՊԻՐ ԻՃՄԱԼԸ

ԱՊՏԻԼ ՊԵՇԱ ԱՊՄԱՍ ԷՖԵՆՏԻ

Պուղղ ու ատալէթ , ճիտալ վէ գըթալ վէ պէօյիւք գալպ պիրուտէթի պուտիւնեատա իճրաի ահքեամ էթմէքտէ վէ զուլմէթ միլլէթլէրէ զալիպ պուլունմագտա օլտուղու պիր զէմանտա Պէհա ուլլահ Իրան ուֆուգընտան փարլագ պիր եըլտըլ կիպի թուլու վէ իրչատ ու հիտայէթ զիյաի ազիմիլլէ լէման էյլէյէրէք հէր թարաֆա նուրլար սաշմըլ վէ եէնի թալիմի նէշր ու թամիմ էյլէմիշ տիր : Միւշարիլէյհ էն զիյատէ ինսանա եազըլան ֆաղիլէթլէրի վազ ու թէլգին էթմիշ , րուհանի գուվլէթ վէ քէրամէթլէր կէօսթէրմիշ վէ անլէրի մուհաթ սոլլունտուղու ալէմտէ մէվգըլ իճրայա գօմաշ տըր : Էվիլէր , Պէհաուլլահ հագիգաթըն թէհարիսինէ էհէմիլլէթ վէրիւր : Խալգ ա-

նանաթ վէ ընկալելովտէն փէք փօլայրդլա միւթէէսսիր օլտրգլարընտան, չօդ տէֆա պիրի պիրլէրինէ մուխալիֆ պուլունուպ եէքտիկէրինտէն նէֆրէթ էտէրլէր: Լաքին հագիգաթըն թէճէլլի վէ թէզահուրը իման վէ իթիգատտա իթթիհատա պախս օլուր: Աղրազը գալմիյէ, վաթանիյէ, տինիյէ վէ սընֆիյէ նէվի պէշէրին սէֆալէթ վէ փէ-րիշանիսինի մուծիպ օլուր:

Սանիյէն, Պէհաուլլահ նէվի պէշէրին պիրլիյինի թալիմ էյլէտի: Պիւթիւն էպ-նաի ատէմ Ալլահը վահիտին էվլատլարը տըրլար: Պու սէպէպաթէն պիլծիւմլէ գալմ վէ միլլէթլէր քէնտիլէրինի եէքտիկէրինի գարտաշլարը ատտ էթմէլի տիրլէր: Անլէր այնի աղաճըն տալլարը, եափրազլարը, չիշէրլէրի վէ մէյլլէրի մէհապէսինտէ տիր-լէր: Անլէր այնի գապուղըն իշինտէն չը-գան ինճուլէր տիր: Լաքին անլէր թալիմ ու թէրպիյէյէ վէ թէմէտտիւնէ միւհթաճ օլտուգլարընտան փարլագ վէ միւճէլլա օ-լունճայա գատար փէրտախլանըպ ճիւլ-լանմալարը իգթիզա էտէր: Հէմ էրքէքլէր հէմ գատընլար միւթէսալիէն թալիմ օ-լունմալը, եէքտիկէրինէ միւսալի ատտ օ-լունմալը տըրլար:

Սալիսէն, Պէհաուլլահն թալիմինճէ տին մուհապաթ վէ իթթիհատըն պաշ-լըճա էսասը տըր: Էկէր պիր տին պուղղ ու նիֆագա պախս օլուրսա՝ վիւճուտընըն օրթատան գալգմալը՝ պագը գալմասըն-տան էվլա տըր:

Բապիէն, տին վէ իլմ պիրի պիրլէրի-նէ սարըլը վէ միւշէպպէք օլտուգլարընտան, եէքտիկէրինտէն այլըրլամազլար: Պունլար ինսանիյէթին ֆէզաի թէրագգըտա ուշ-մասընա մախսուս իքի գանատ մէսապէ-սինտէ տիր: Պիր գանատ քիֆայէթ էթ-մէզ: Իլմէ էհէմմիյէթ վէրմէյէն հէր տին մահզա անանա վէ ընկալելով տիր: Տին, թալիմ ու թէրպիյէ վէ թէմէտտիւն՝ քիա-միլ տինի հայաթ իշին էն մուհիմմ իհ-թիյաճաթտան տըրլար:

Խամիսէն, իլահի տինլէրին հագիգի-յէթի պիր տիր, զիրա մահիյէթ պիր տիր, իքի օլամազ: Ճէմիի փէյղամպէրան կէթիր-տիքլէրի փէյղամ(խապէր)ճիհէթիյլէ միւթ-թէհիտ վէ զայրի միւթէզէլլի տիրլէր: Անլէր կիւնէշէ պէնզէրլէր, մուխթէլիֆ մէվ-սիմլէրտէ ուֆուգըն մուխթէլիֆ նօգթա-լարընտան թուլու էտէրլէր: Պինսէն ա-լէյհ հէր գատիմ փէյղամպէր միւսթագ-պէլին միւթտէլէրինի վէրմիշ, վէ հէր միւս-թագպէլ մագիյի գապուլ էթմիշ տիր:

Սատիսէն, նէվի պէշէրին պիլ ճիւմլէ աղասը արասընտա միւսալաթ վէ ուխուվ-վէթ թէէսիս էտիլմէլի տիր: Պու ատալէթ գաիտէսի իճապընտան տըր: Նէվի պէշէրին հուգուգը ումումիյէտի թէէմին վէ մու-հաֆագա օլունմալը տըր: Ճիւմլէ ատէմ-լէր իլէ մուսալաթլէ մուսամէլէ էտիլմէլի տիր, պու ինսանիյէթ իգթիզասընտան տըր:

Սապիէն, ինսանլարըն աշվալը էօյլէ պիր սուրէթտէ թէրթիպ օլունմալը տըր քի, ֆագը ու զարուրէթ միւնտէֆի վէ զաիլ օլտուն, վէ հէր քէս քէնտիլին մէվ-ղը վէ ընկալելունէ կէօրէ, միւմքին մէր-թէպէ րահաթ ու հուզուր իշինտէ պու-լունսուն:

Սամինէն, Պէհաուլլահ՝ Ալամ Սուլըն զուհուր էթմէքտէ իտիլինի իլան էյլէտի: Պիլծիւմլէ միլլէ ու ագվամ Պէօյիք Սուլհ ու վէֆագ չատըրընըն սայէսինէ կէլէճէք-լէր: Տէվլէթլէր արասընտա զուհուր էտէ-ճէք պիլծիւմլէ իիթիլաֆաթ վէ միւնա-գաաթըն ֆասլ ու թէսվիյէսի իշին պէօ-յիւք պիր հաքէմ մէճիսի թէէսիս օլու-նաճաղընտան իիթիլաֆաթ վէ միւճատէ-լաթ մուհարէպէտէ գարար գըլմայաճագ տըր:

Թասիան, Պէհաուլլահն թալիմինճէ, գալպլէր Բուհիւլ գուտսըն ֆէյլ ու պէ-րէքէթինէ նաիլ օլմալը տըրլար քի բուհանի թէմէտտիւն թէէսիս էթսին, զիրա մէ-տէնիյէթ ի մատտիյէ նէվի պէշէրին իհ-

Թիյաճաթընա մուվաֆրդ օլմատըղընտան անըն ստատէթինի մուճիպ օլամազ : Մատտի մէսէնիյէթ ճէսէտէ, բուհանի մէտէնի. յէթ իսէ ճանապէնդէր : Ճէսէտ ճանապէնդէր :

Պու. Պէհաուլլահըն Թալիմինին մուխթասար պիր իճմալը տոր : Միւշարիլէյհ պու Թալիմինի թէէսիս իշիւն ազիմ միւշքիւթ վէ մէշապա տիւշար օլմուշ տոր : Օ ալէտտէվամ մահպուս պուլունուպ ազիմ թէատտի չէքսի. Լաքին միւշարիլէյհ մահպուս պուլունուղու գալատա բուհանի պիր սէրայ ինչա էթտի վէ զընտանըն զուլմէթի իշինտէն տիւննայա պէօյիք պիր նուր կէօնտէրտի :

Պէհալէրին էմէլ ու արզուսու պու Թալիմաթը մէվզըի իճրայա գօյմագ օլուպ անէր պու մագսէտ ողորունա ճան ու կէօնիւտէն չուլըրպ չապալայաճագ վէ ֆէտաի ճան էտէճէքլէր տիր, թա քի նուրը սէվափի պիւթիւն ալէմի պէչէրի. յէթի թէնվիր էլլէսին :

Գօնթիմֆօրէրի Բիլիւտէն

ՐՈՒՋԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՊԱԳԸՐՃԸ ԻՍՔԷՆՏԷՐ

Պու զաթ Թիւրքիասա չօք քիլիսէլէրտէ պուլունուր : Մէճիլիլէրին պաշ աղըրը, վաիզին տիւրթիւ մէլէի վէ միւմինլէրին տէրտի տիր : Անը սէվէնլէր օլուր, անտէն գօրգանլար դայէթ չօք . պիր գաշ քիշի տէ անըն իսլահը իշիւն տուա էտէր :

Պու զաթ ալէսսէվիյէ քէնտի չէճաաթընը քիլիսէնին վաիզինին իւզէրինէ սընար : Խուսուսէն անա ատավէթինտէն նաշի տէյիլ իլլա անը սահիպիղ պուլտուղու սէպէպտէն : Անը ասըպ քէսմէքտէն խօշանըր : Անըն մէզիյէթլէրինի կէօր մէզտէն կէլիր . հագիգի զաաֆլարընը միւպարսղա իլէ Թարիֆ էտէր, օլմայան գուստըլարընը տա խայալ գուվլէթիյլէ խալգ էտէր :

Պու զաթըն պէլլի սիւհը Յակոբու Առաքիլալըն «աթէշ վէ ալէմի ֆէտա» թէսմիյէ էթտիյի ազամըլ, եանի տիլ տիր : Պունըն իսթիմալլինաա թէճրիպէքեարլըրտան հասըլ օլան մէհարէթէ մալիք տիր : Ֆաւլ, զէմմ, միւպալաղա, միւտահանէ, սիթէմ իճապը հալա կէօրէ հէր շէքլ ու ուսուլ գուլանըրըր : Ալէնի նիղա վէ գալղա Թարիգինէ միւրաճաաթ նատիրէն վագըր օլուր : Ֆագաթ ուսուլ նէ օլուրաա օլուրն նէթիճէ տաիմա պիր ճինա տիր, եանի էֆրատ պէյնինտէ ինֆիրագ վէ քիլիսէնին սէրունինտէ հէյէճան : Յիսուս «Ձէմինէ սէլամէթ տէյիլ, Լաքին գըլըճ կէթիրմէյէ կէլտիմ» պույթլըմատը մը :

Պու զաթըն մէսլէյինին թէֆտիրի գըսմէն խըլգի, գըսմէն քիսպի օլան պիր հալը բուհի տիր : Հէր ճիսմանի ատէմտէ պուլունան նէֆափէրէսթլիք պուլնտա պիր միգտար գալապալըրըճա պուլունուր, վէ քիլիսէնին տէրունինտէ էօնիւնիւ պօշ պուլտուղու սէպէպտէն պու խույ քէնտինտէ գաթ պէ գաթ արթար : Թէազգիւմի նէֆատէն նաշի ախէրէ թէսալլիւթ էտէր . վէ թէսալլիւթ էթտիքէ զիյատէ թէազգիւմ էտէր : Հէմ տէ խույլն գուվլէթլէնմէսիյլէ տէրունինտէ կիւնահ հիսսի էքսիլիր, հաթթա պու շէյլէրի խալիս վիճտան իլէ եափտըղընա տաիր քէնտի քէնտիսինի գանտըրմաղա պիլէ մուվաֆֆագ օլուր :

Պու զաթըն մագսէտի քիլիսէնին իմարէթինի արամագ օլամաղ իտիյի քէնսինտէն մատա հէր ատէմէ մալիւմ տիր, հաթթա իշէ վէ իշճիյէ քէմլիք էթտիյինի, ֆիլլէրինին սէմէրէսի պագէն մէյտանա չըգարըր : Եինէ տէ անըն չէաիտ բուհ վէ մէսլէյինտէն մէմուլ օլունան քիւլլի խասարաթ տախի մէյտանա կէլմէլ : Նիշիւն : Ձիւնքի քիլիսէ տէտիյիմիղ հայաթը իճթիմաիյէ էօյլէ տէրին գուվլէթլէրէ մէր-

պութ տըր քի, հիշ պիր ֆէրտ եա կիւ-
րունըն մուխալէֆէթի անը տէվիրէմէզ:
Չօգ ճէմիյէթլէր չալգանտըգտան սօնրա
գաիմ տուրմը տըր: Բիլիսէ ճիւմլէ խա-
սիմ գուվվէթլէրտէն գուվվէթլի տիր:

Վաիզէ կէլինտիքտէ օլ զափալը պու
ղաթըն եիւզիւնտէն չօգ մուղթարիպ օ-
լուր իսէ տէ, լուհանիճէ իսթիֆատէ սա-
խի էտէպիլիր: Չալիմըն էլինտէ վէ տի-
լինտէ մուհաֆազասըզ գալտըղը էճլտէն
Ալլահա զիյատէ իլթիճա էտէր: Սիթէմ
ալթընտա սապը էօյրէնիր: Զէմմէ մուգա-
պիլ սիւքիւթ էթմէլի էօյրէնիր: Պէտտուա
էտէնի խայր տուա իլէ սէլամլամաղը էօյ-
րէնիր: Տէրունի էօմրիւ վիւսաթ քէսպ է-
տէր: Ատէմին էլինտէն Ալլահըն էլինէ
տիւշմէք նէ օլտուղունու անլար: Մէզամիր
քիթապընըն չօգ պապլարը պու թէճրի-
պէտէն կէշմիշ օլան միւմինլէրին ֆէրեաա
եա նաղմէսի տիր:

Վէ լաքին պէլքի սիւալ էտիլէ, պու
ղաթըն էլինտէն քիլիսէ խէլաս էտիլտէ
տահա էյի օլմա՞ղ մը, վէ գուրթուլմանըն
չարէսի եօ՞գ մը: Իլք սիւալա ճէվապ վէր-
մէզտէն աճիղիլ: Հասատըն սահիպի օլ
խուսուստա պէլլի պիր շէյ տէմէյօր: Ի-
քինճիյէ կէլինտիքտէ եինէ ճէվապ սաֆի
վէ գօլայ կէօրիւնմէյօր: Տէլիճէ թէմսի-
լինտէն հիւքմ էտէրէք (Պագ Մատթ. 13.
24—30,) աէլիճէյի թօփլար իքէն անըն
իլէ պէրապէր պուղտայը տախի գօփար-
մագ մուխաթարասը վար տըր: Աճէպա
Յիսուսըն սօն տագիգէյէ գատար Յուդա-
յա թէհամմիւլ էթմէսինին սըրրլարընտան
պիրի աէ պու քէյֆիյէթ օլապիլմիր մի:
Հէր նէ իսէ պու միւշքիլի «Բիլիսէ թէր-
պիյէսի» գանուըյլա հալլ էթմէք թէհ-
լիքէլի վէ զահմէթլի թարիգ կէօրիւնիյօր:

Պօղոս Առաքեալըն տա պիր Պագրըճը
Իսքէնտէրի վար իտի (պագ 2 Տիմ. 4. 14):
«Պանա չօգ քէօթիւլիւք էթտի», վէ «Սէօզ-
լէրիմիլէ զիյատէսիլէ գարըլ տուրտու»,

տէյու եաղըրմըշ: Հաթթա Առաքեալ անըն
խէլասընտան տօլայը իւմիտսիլ օլտուղունը
անլատըյօր: Մէրգումը Բապպըն աաալէ-
թինէ իհալէ էթմէքտէն վէ Տիմէթիոսը
տախի անըն իլէ օղրաշմագտան սագըն-
տըրմագտան էօթէյէ կէշմէյօր:

Կէօրիւնիւր քի Պագրըճը Իսքէնտէրին
եիւզիւնտէն խէլաս օլմագ արզուլու իսէ
տէ, միւմքին իսէ քէնտիսինի խէլաս էթ-
մէք տահա մուհիմմ տիր: Անըն իշիւն չօգ
տուա էթմէլի: Տուա եէթիշմէյօր իսէ,
օրուճու տա զաւմ էթմէլի: Պու մագուլէ
ճինն զայրի պիր վէճհլէ չըգմալ: Պէլքի
պաղէն օլ վէճհլէ տէ չըգմալ: ՄԱՐԿՈՍ

ՏՈՒԱԼԱՐ

Բէօմիւրճիւլէրին կրէվի միւնասիպէ-
թիլլէ Ինկիլիլ քիլիսէլէրինտէ օգունուլան
տուալար:—

«Եա ճիւմլէնին ֆէտէրի օլան Ալլահ,
սէն ինսանլարը իթթիֆագ վէ մուհապ-
պէթլէ եաշամագ իւզրէ խալգ էյլէմիշպին:
Շու միւճահէտէ վէ գարըշըղըզ գէմանըն-
տա նիյալ էտէրիլ քի՝ Բուհիւլ Գուտսըն
վասըթասըյլա պիղէ ճիտտի գալտաշըզ
րուհու պախշ էյլէ, ճիւմլէ զաղպա վէ ա-
ճըյը տէֆ էյլէ, եէքտիկէրիմիլլէ ալագա-
մըզտա պիղէ ճիտտիյէթ վէ հագիգաթ-
փէրվէրիլք իհասն էյլէ:»

«Եա՛ Բապպ, պի նիհայէ էյիլիլինէ կիւ-
վէնէրէք ըէճա էտէրիլ քի, պու թէճրիպէ
վագթընտա պիղի տինլէյէսին: Իհասն էյլէ
քի գալպիմիլ՝ էգիլէթ վէ մէյուսիյէթտէ
օլանլարա աչըզ օլտուն: Պիգի Բուհիւլ
Գուտսընլա գըլաղուզլա, շէօյլէ քի էօմ-
րիւմիւլ տիգգաթ վէ ֆէտաքեարըզ մէյ-
վէլէրիլլէ տօլու օլտուն:»

«Եա՛ գատիրի մութլագ վէ մէրհա-
մէթլու օլան ֆէտէրիմիլլ, պիղէ՝ եէքտի-
կէրիմիլլէ սէվինիլ տէյու եէնի էմը վէր-

տիյին կիպի, անը իճրա էթմէքիք բուհունու տախի պախշ էյլէ: Պիզի հալիմ, նազիք վէ սապպուր զըլ: Էօմրիւմիւզիւ սէն գըլաղուզլա, շէօյլէ քի կէրէք սէօ-զիւմիւզ, կէրէք էօմրիւմիւզլէ պաշգալարըն խայրընը արայալըմ: Տօսթլարըմըզը Բուհիւ Գուտսընլէ միւպարէք զըլ:»

«Եւ՝ Յիսուս», շիմտիքի զէմանա աիտ իճթիմաի հայաթըմըզըն պիւթիւն միւշ-քիւթընտա պիզի Սէն գըլաղուզլա, մուհապպէթ վէ իշթիրաքտա պիզի միւթթէհիտ գըլ. պու տիւնեանըն մէլէքիւթիւնի իրատէթին ի զրէ Սէնին մէլէքիւթիւն էյլէ:»

«Եւ՝ Բուհիւ Գուտս Ալլահըմըզ Նիյազ էտէրիզ քի, պու գապմըն խաարէսինի էլլէրինէ թէսլիմ էյլէտիին զէվաթը Սէն գըլաղուզլայաարն: Անլէրէ ֆիրասէթ, իտրաք, զապթը նէֆա վէ հիքմէթ իհսան էյլէ, շէօյլէ քի անլէր ճիւմլէ մէսէլէլէրի սիւքիւն վէ իհթիմամլէ միւթալտա էթսինլէր, վէ խուսուսա հալը հաղըր միւշ-քիւթընըն թէսվիյէսինտէ մուհաքէմէ վէ գաթիյէթլէ հարաքէթ էյլէսինլէր, հազգ վէ տօղրու օլանը թութսունլար, սաթթէ վէ եանլըշ օլանը տէֆ էթսինլէր, վէ պու սուրէթլէ ասալէթի իճրա էյլէսինլէր. շէօյլէ քի, զէմին իւզէրինտէ հէր շէյտէ տախի իրատէթին իճրա օլունսուն:»

ՄԵԹՈՒՊԼԱՐ

ՀԱԼԷՊՏԷՆ

“ԲԱՀՆԻԻՄԱ”

ՃԵՐԻՏԷՍԻ ՄԻՏԻՐԻՅԷԹ Ի ԱԼԻՅԷՍԻՆԷ

Պու կիւն իսթամպօլտան Հալէպէ ալտէթ էյլէտիյիմտէ, տօսթլարըմտան պիւրիսի զիյարէթիմէ կէլտի: Էսնա ի միւսա-հէպէտէ պու սէնէնին 4 նօմէրօլը Բահ-նիւմապընտա միւնտէրիճ Տօգ. Ա. Ս. Նազգաշեան իմզալը մէզալէտէ ալէյհիմտէ պազը իսնատաթտա պուլունուլմուշ օլ-

տուլունու սէօյլէտի: Պիլախէրէ մէզքիւր նուսխէյի կէթիրաիլէր օգուսում, փէք զիյատէ միւթէէսսիր վէ միւթէէսսիֆ օլմաարմ տէսէմ եալան սէօյլէմիշ օլուրըմ, շիւնքի հազգըմտա իսնատ օլունան խուսուս ֆիզպի մահզ, իճթիրաք սըրմ տրը, սէմմի գաթիլ կիպի պիր պիւհթանը զէհնիշան տըր: Էյէր պու սէյեալը իֆթիրա տօգթօր Նազգաշեան կիպի, պէնիմլէ պիրիքտէ եէթմիշ պէօյլէմիւշ, ահվալըմա, ախլաղըմա կէրէյի կիպի քէսպի վուգուֆ էյլէմիշ պիր սէվկիւլիւ գարտաշըմըն տէյիլ տէ պաշգա պիրիսինին գալէմինտէն ճէրէյան էյլէմիշ օլսայար փէք օմէրթէպէտէ թէէսսիւֆ էթմէզտիմ, թէէսսիւֆ էթսէմ պիլէ հիշ տէ թէհաճհիւպիւմիւ մուհիպ օլմաղտը, զիրա պելիրիմ քի իսսանլարըն գըամը ազամը քահգիզ վէ քէսգիզ տէնիլէն խըսլէթ ի մուհիմմէտէն մուհաքէմէ վէ միւլահաղատան մահրում, զարազ վէ խուսումէթէ, հասէա վէ զաֆթէթէ մահրում տիր:»

Մէզքիւր մէզալէնին տօղրուսան տօղրուսա քէնտիմէ աիտ օլան գըսըր շուտըր. — «Նէ հաճէթ Անթաքիա ճանիլէրինին ասըլմաար վէ ճէզա կէօրմէսի իշիւն էտիլէն ճէհալէրի վէ վէրիլէն գարարը սույա տիւշիւրմէք վէ անլէրի էպէտէն սէրպէսթ պրազմազ իշիւն թէրթիպ օլունան թէլէզրաֆը իմզալայան հալէպ վիլայէթի-նին եէկեանէ Էրմէնի մէպուսու օլմուշ տըր»:

Հալէպ վիլայէթիին եէկեանէ Էրմէնի մէպուսու մին զայր ի լիյագաթին պէն իտիմ. Էկէր շիմտի պէն եինէ պէն իսէմ նէ պէօյլէ պիր թէլէզրաֆ կէօրտիւմ, նէ իմզալալըմ, նէ տէ խաթը ու խէյալըմա պէօյլէ պիր շէյ կէլտի: Իճապ էտէր իսէ պու իֆթիրանըն մէնշէլինի, մազսէտինի թէֆէրիւաթըլա, անանաթըլա եազարըմ: Շիմտիլիք թաթվիլտէն իհթիրազէն Նազգաշեան էֆ. գարտաշըմըզա եալընըզ շու-

ղայեթ պատիժ վե մուհիգգ պիր թեքլիֆ-տէ պուրունույօրմ, չէօյլէ քի, եա շու իննատընը իսպաք էթսին, պուրհան կէօս-թէրսին, եախօտ իսպաթ էսէմէյէճէք իսէ եինէ Բահնիւմանըն սիւթուշարընտա իս-պաթտան աճգընը նէշը վէ իլան իլէ իս-նատընտան ըրւճու էյլէսին: Գախտէ ի ախ-լագ, նամուս վէ հազգանիյէթին մուգ-թէզասը պու օլտուղունա քիմսէ թէրէտ-տիւտ էթմէզ, պու գախտէյէ թէպաիյէթ էթմէյէնլէրի իթթիպա էթտիրէճէք չարէի գանունի տէ օլտուղու մալիւմ տիր: Պէն Տօգ. նագգաշեանը նամուսը պիր զաթ օլմագ իւզրէ թանըսըղըմտան պու թէք-լիֆիտէ թէրէտտիւտ էսէճէյինէ հիշ իհ-թիմալ վէրմէմ:

Տօգթօր էյի պիլիր քի, էճտատտան գալմա պիր սէօզ վար տըր. «Իֆթիրա գանտան էչէտտ տիր», տէմիշլէր, նէ՛ պէօ-յիւք հիքմէթ: Էվվէթ, պիրինին գանընա կիրէն անըն մատտիյաթընը իֆնա էտիյօր, ֆագաթ իֆթիրա էտէն անըն մանէվիյա-թընը իմհա էտիյօր. պիրինճիսինին սու ի գաստը ճիսմէ տիր, տիկէրինինքի նամուսա տըր, նամուսուն ճիսմտէն էվլա/օլտուղու հէր սահիպ ի նամուսա կէօրէ միւսէլլէմ տիր, սահիպ ի չէրէֆ օլան պիր քիմսէ պի ղայր ի հազգին պաշգասընըն չէրէֆինի իկալ էտէն հէր տիւրլիւ հարաքէթտէն միւճանէպէթ էյլէր, զիրա անըն գըյմէթի վէ չէրէֆ նէ՛ օլտուղունու պիլմէսի թապիի տիր: Էլհասըլ եա իսպաք եա րիւճու, պու խուսուստա պաշգա սէօզէ հաճէթ եօգ տըր:

Կէլէլիմ, մէպուս օլմագ իթիպարըյա, մէգքիւր մէգալէտէ Տօյալլոսան աճիլլէ-րինէ թէալլիւգ էտէն ֆըզըրաթա: Պուն-լարտան պիրիսի, Ատանա հատիսէի միւէս-սիֆէսի իւզէրինէ, պիղիմ Տօգթօր էֆ. հազրէթլէրի, տէրտ եանմագ, եարէլէրի կէօսթէրմէք իչիւն Էրմէնի մէպուսարըն հուզըրունա չըգմըշ, օնլար տա պիրի պի-

րինէ հէվալէ էթմիշլէր վէ մէճիստէ հիշ սէս չըգարմայըպ լալ օլմուշար: Պէն օ վագթ մէպուս օլմատըղըմ իչիւն պու խու-սուստա մալիւմաթըմ եօգ տըր, անճագ օլ վագթ մէպուսարըմըղ էլլէրինտէն, տիւ-լէրինտէն կէլէնին քեաֆիէսինի իճրա էյ-լէմիշ օլտուղարընը, մուսխիւէրէն պիթ-թէտգիգ անլամըշ օլտուղունու պէյան էյլէմէյի վագիֆէտէն ատտ էտէրիմ:

Փըզրանըն տիկէրի իսէ, կէօյա միլլէ-թին պէօյիւք պիր հուգուգու փայիմալ օլմագ թէհիլքէսինտէ իքէն, պիր ազ չա-լըշմագ վէ իլաւը իմզալաթմագ իչիւն 500 իրա թալէպ էյլէյէն մէպուս տա վար ի-միշ: Պու մէպուս հէր քիմ իսէ, պէնիմպիլ-տիյիմ աչըգտան աչըղա իսմինի թային վէ թասիրհ էյլէմէք լաղըմ տըր քի, հէմ տի-կէրլէրի սու ի զաննտան գուրթուլտուն հէմ տէ քիմէ աթֆ օլունույօրսա, անլայըպ տա հազգը միւտէֆաատընը իսթիմալ էտէ-պիլսին, մէրտլիք պէօյլէ իճապ էտէր, տէ-յի՛ւ մի եա: Շիմտիլիք պու գատար:

Հալէպ վիլայէթինին եէկեանէ

Էրմէնի մէպուսը սապըզը

ՅԱՐՈՒԹԻՆ

Հալէպ, 25 Փետր. 1912

ԻՍԿԵՆՏԵՐՈՒՆՏԱՆ

Միւէլլիֆ էֆէնտի.

17 Փետր. 1912 թարիլի վէ 7 նօ-մէրօլու Բահնիւմանըն 179ընճը սահիֆէ-սինտէ «Իսկէնտէրուն ճէմաաթը» սէր լէվ-հալը վեր. Յ. Գ. Պիւլպիւլեան էֆ. իմ-զալը պէնտաէ, միւմաիլէյհ սէյյար պիր միւպէշլիր օլմագ հասէպիլլէ Իսկէնտէրու-նա թէշրիֆինտէ, ինճիլի ճէմաաթըն Բի-ժօրմս Փրիզպիթերիէն Միշլն իլէ օլան ալագա վէ միւնաալէթի հազգընտա թամմ վէ տօղրու վու գուֆը օլմայան մէն-պատան ալմըշ օլտուղու մալիւմաթ իլէ եազտըղը պէնտտէն պազը մուհիմմ նօգ-թալարը թասհիհ էթմէքլիյէ մէճպուր օլ-տուգ:

(Ա) «Ինճիլի ճէմաաթըն մէքթէպլէրի օլմատըղընտան, օլ չիրքէթէ մէնսուպ օլան Վեր. Բէնէտի անլէր իչիւն պիր մէքթէպ թէտարիք էթմիշ տիր,» իպարէսինտէ, մէքթէպիմիզ օլմատըղը սահիհ իսէ տէ, Վեր. Ս. Բէնէտի Ինճիլի ճէմաաթ իչիւն մէքթէպ թէտարիք էթմէմիշ տիր: Լաքին Բիժօրմէ Փրիզպիթէրիէն Միշընըն մէքթէպլէրինին Թիւրքէ տաիրէսի վար տրր. վէ օրայա հէր հանկը պիր միլլէթտէն թէտրիսիյէ պէտէլինի վէրէն վէ մէքթէպլէրին նազըրէսի թարաֆընտան գապուլը միւնասիպ կէօրիլէն չօճուզար ալլընըր, պու սայէտէ պիզ տէ իսթիֆաատէ էտէրիզ:

(Բ) Պուրատա թալիմ էտէն մուալլիմ գըմմէն Արապլարըն մէքթէպիսէ եարտըմ էտէր իսէ տէ, ալ իչի կէրէք խօճալըզ վէ կէրէք վարզըզ օլտուն, Ինճիլի ճէմաաթ իչիւն տիր:»

Պու իպարէ թէմամէն եանլը պիր անլայըշ նէթիճէսիլլէ եազըմիշ կէօրիւնիյօր, զիրա, Բիժօրմէ Փրիզպիթէրիէն Միշընըն պուրատաքի իչճիսի Վեր. Ս. Բէնէտի քէնտիլէրին մէքթէպիսէ իլմի իլահի եա հիշ տէյիլսէ գօլէճ մէզունը, հէմրուհանի սիյրէթ վէ իզթիտար սահիպի պիրինի տալլէթ էտէր քի, թալիմ օլտուն չօճուզար իպթիտա ի թալիմտէ իսթիզամէթ վէ Խրիսթիյանլըզ մէպտէօինտէ փէրվէրտէ օլտունսնլար: Շու միւթէլասար իսէ շայանը թազտիր վէ նիւմունէ ի իմթիսալ օլմալը տըր:

Պիզ՝ Ինճիլի ճէմաաթ էֆրատը հիշ պիր թարաֆտան նէ տէ Այնթապ սթա. սիօնընտան պիր կէօնէ մուալլէնէթ պուլամատըղըմզգուան վէ սյըր վաիզ տալլէթ էթմէյէ տէ չիմաիլիք ահվալը մալիյէմիզ միւսաիտ օլմատըղընտան, չէհրիմիզտէ պէօլէ րուհանի վէ միւթէալլէմ պիրի պուլունտուղու սէնէլէրտէ Բիժօրմէ Փրիզպիթէրիէն Միշընըն մէքթէպի խօճալընա

Կիրակի կիւնլէրի սապահ վէ ագչամ վէ հաֆթա արասը պիր քէրրէ տուա խըտմէթիմիզէ տէլալէթ էթմէսի իչիւն վէ չէհրիմիզին էհալիսի եազ վազթը եալլայա կիթմէք մէճպուրիյէթինտէ օլտուղընտան 8 ալ իչիւն 10—15 լիրա վէրիր վէ անը պըրճա տալլէթ էտէրիզ, վէ մէզքիւր միսիօնա աիտ իպատէթիսանտէ րուհանի խըտմէթլէրիմիզի իլահի թէրէննիւմ էթմէմէք, վէ եալլընըզ Մէզմուր թէրէննիւմ էթմէք վէ սէնէվի պիր միզտար տա իճար վէրմէք շարթըլլա իպատէթլէրիմիզի իճրա էտէրիզ:

(Գ) Այնթապ սթէյլլըննա մէրպութ օլմատըղըմըզ կիպի, Պէլլան Ինճիլի քիլիսասընըն չիւպէսի տէյու թէշքիլ օլտունն քիլիսամըզ Վեր. Ս. Բէնէտիյէ տէ մէրպութ տէյիլ, միւնէթտարլըզ հիսս էտէր իսէք տէ, միւմաիլէյհ քիլիսամըզա վաիզ տալլէթ էթմէզ, անճազ քէնտի մէքթէպիսէ մուալլիմ տալլէթ էտէր: Վէ մաաչընըն ^{3/4} տէյիլ, իլլա թէմամընը, եանի թամմ մուալլիմիք մաաչընը վէրիր: Քիլիսամըզա տօղրուտան հիշ պիր ալագասը եօզ տըր: Հաթթա մուալլիմիյէ տալլէթ էթտիյի զաթա միւշթէրէք տալլէթ վէրմէզ: Մուալլիմ հալընտա տալլէթինի զապուլ էտէն կէլիր: Վեր. Ս. Բէնէտիյէ միւնէթտարլըզ զըմըզ իսէ պու ճիհէթտէն տիր, եօզ իսէ անա ալագ մէրպութ տէյիլիզ: Հալ ու քէյֆիյէթլէրիմիզի արզ էթտիքտէն սօնրա Վեր. Յ. Պիւլպիւլեան իլէ պիլ իթթիֆագ միւսթագպէլի իւմիսլի օլան իսկէնտէրուն չիւպէ քիլիսասը իչիւն Այնթապ սթասիօնընն տիւչիւնմէսինի ճիտտէն արզու վէ թալսիյէ էտէրիզ:

Պէլլան Ինճիլի Քիլիսասընըն

Իսկհնհրուն Շիւպիսի Թարաֆընտան

Մ. Ա. ՇԱՅԱՆ

ԻՒՄՐԱՆԻՅԷ

Միւսկիֆ Եֆէնտի,

Ճէրիտէի միւթէպէրէնիզտէ նէշը վէ
իլան էտիլտիյի վէճհ իւզրէ պէյթիմիզտէ
իւշ կէճէ միւսաֆիր օլուպ, պատէհու
ֆիրիյի գաթլ ճինայէթի իլէ տէրտէսլթ վէ
իթհամ էտիլմիշ օլան Ալէքսանդր Պիլէ-
զիքէտան նամընտա պիր սէրսէրի իլիւն
օթուզ կիւնիլը պիր մահպուսիյէթտէն
սօնրա, սայէի ատալէթ վէ մէշրութիյէթ-
տէ հէյէթի իթհամիյէ թարաֆընտան
թէպրիյէ վէ թախիյէ օլունտուզումու պա
մէսէրրէթ թէպիլի էտէրիմ: Էվլէլա հա-
զիգաթըն համիսի օլան ճէնապը Հազգա,
սանիէն, սահիպի սատագաթ վէ վիճտան
միմուրլարըմըզա, սալիսէն, հիմմէթ վէ
ճիտտիյէթլէրի իլէ իշթիրաք վէ խըզմէթ է-
տէն հէփ տօսթլարա անսամիմ իլ գալպ
արզը թէշէքքիւրլէր էտէրիմ:

ՎԱՐԴԱՆ ԵՐԱՆԵԱՆ

Իւմրանիյէ

ՔԻԼԻՍԷԼԵՐՏԵՆ

ԷՆԳԱՐԷ

Էնգարէ քիլիսէսի Սթանօզ քիլիսէսիին չիւ-
պէսի հալիստէ պաշայըպ իւշ սէնէ էվլէլիսէ
գատար օ հալտէ տէվամ էյլէմիշ իսէ տէ, իւշ
սէնէ էվլէլ ալը պիր քիլիսէ հալիստէ թանը-
լարաք, Մէրքէզի իթթիհատա իրթիպաթ էյլէ-
մէսի գարարկիր օլուշ իտի: Պու շէյէ Սթանօզ
քիլիսէսիին տէ մուվաֆագաթը իսթիհապ էտիլ-
միշ իտի իսէ տէ, հէր նասըլ իսէ պու իւշ սէնէ
գարֆընտա քիլիսա գուրպիստէ գուհուր էտէն
հարիգ սէպէպիստէն քիլիսա վէ վարզիսանէ ին-
շա վէ թամիրաթընա մէճպուրէն սարֆ էթմիշ
օլունտուզումուզ ագչէ միւզպագասը սէպէ-
պիստէն պու իշ չիմտիյէ գատար թէէխիր օլուն-
մուշ իտի: Շիմաի իսէ մէզքիւր խըտմէթին իճ-
րասը սէնէի հալիյէ Հոկտեմբեր այընտա իճրա
գըլընաճաղը մուգարրէր տիր:

Մահը հալին ճինճի ծիւմա կիւնիւ ագչամը
քիլիսէմիզտէ փէք մութանթման սուրէթտէ պիր
ղիյնէթ իճրա էտիլմիշ տիր: Շէհրիմիզտէ պիլա

թէֆրիգի մէզհէպ ումում էրմէնի կէնճէրինէ
մախսուս պիր Համագզային Հասրան հէյէթի վար
տըր: Պու Միւրթիւն հէր Սալը կիւնիւ ագչամ-
լարը միւթէնէվլի մէվատա ը միւֆիտէ իւզէրինէ
Ժողովարանտա նութգ վէ թէրէնիւմ մէճիս-
լէրի ագտ էտէրլէր վէ հէր տէֆասընտա տա
Ժողովարան թէքմիլ սամիուն իլէ տօլու օլուր:
Ախիրէն Փարիզտէ վէֆաթ էտէն մարդասէր վէ
հայասէր Փիէր Քիլիսաըն զիքրի ճէմիլինէ
մախսուս պիր զիյնէթ իճրա էտիլմիշ օլուպ,
անսէ Յրանսըզ գօնսօլուր վէ սարի էճնէպի վէ
էէրլի տալէթիլլէր հազըր պուլունմուշ վէ հազըր
պուլունման էհալի գատըն վէ էրքէք Ժողովա-
րանըն իսթիպապ էտէճէլինին իքի միպիստէն
ֆազլա պուլունտուզումուտան, նիշէլէր կէրի կիթ-
միլլէր տիր: Չիյնէթի մէզքիւրէ Շօքէնին ճէ-
նաղէ մարշը իլէ պաշայըպ, իւշ էրմէնիճէ, իւշ
թիւրքէ վէ իւշ Յրանսըզճա նութգլարտա միւ-
թէվէֆֆաի միւմաիլէյին էվսաֆը մէմաուհէ-
սիստէն պահա օլունմուշ տըր: Նութգ արալա-
րընտա քէման իլէ պազէն տէ օլլանօ իլէ Մ.
Քիլիսաըն նամընա ինշատ էտիլմիշ վէ սարի մե-
նէրզլէր թէրէնիւմ էտիլմիշ տիր: Տիկին Շա-
միրամ Մանուկեանըն «Բանսարկեւայն» նամ մե-
նէրզի, վէ Պ. Գէորգ Արապաճեանըն Մ. Փիէր
Քիլիսաըն նամընա ինշատ էյլէտիլլի ուզուն վէ
զայէթ պէլիզ ոսանաւոր ճիւմիէ սամիուն թարա-
ֆընտան սիւրէքլի ալգըշար իլէ թէլազգը էտիլ-
միշ, վէ նիհայէթ օրդանօ իլէ եռաճայն «Անշուշտ
չուտով պիտի անցնինք Յորդանանէն», երզինին
թէրէնիւմիւ իլէ զիյնէթէ խիթամ վէրիտի:

Էնգարէ քիլիսասը Հոգաքարճու մէճիսի ա-
գատընտան նիգօլի էֆ. Գալֆա օլլու իլէ Մէր-
զիֆուն Ամէրիգան գըզ մէքթէպի թալիպաթըն-
տան մատմազէլ Գօրնէլիա Էֆթիմիատիսին նի-
շան զիյնէթի Մէրզիֆունտա Փրօֆ. Ե. Քսէնի-
տիա էֆ. Եէտիլլէ իճրա գըլընմիշ տըր:

ԷՆԳԱՐԷ ԻճճԻԻ ՔԻԼԻՍԱ

Հոգաքարճու Միւրթի Քիլիսա

Մ. Յ. ՍՅՐՈՎԱԲԱՆ

ՅԵՐԵՂՉՏԱ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ ՔԻԼԻՍԷՍԻ

Յըրընդտան Տրգատ Մարգարեան էֆ. Եա-
զըյօր քի, օրատա պուլունման էրմէնի քիլիսէսի
1895 իլթիշաշընտա ինրաք էտիլմիշ օլուպ, օ
վազթտան պէրու խուսուտա գըշ մէվսիլիստէ
էհալի քիլիսա այինլէրինտէն մահրում գալմըշար
իտի: Ապտիւլ Համիւ էյամընտա քիլիսէյի ինշա
էթմէք իլիւն օլան ճէհալէրի պօշա չըգմըշ օլուպ

նհիայեթ 1911տէ քիլիսէնին թէմէլինի գոյաղա մուվաֆֆազ օլմուշար տըր: Պաշգա եէրսէն մուվաֆէնթ պուլամամըշար իսէ տէ, պիւթիւն էհալի: էրքէքլէր վէ գարըլար, կէնճ օղանյուր վէ գըղար, գէնկինլէր վէ ֆագիրլէր էլլէրինտէն կէլէն հէր թարիգլէ խըտմէթ էտիպ, պինայը էփէլի իլէրի կէօթիւրմիւլլէր իսէ տէ, իքմալ էտէմէմիլլէր տիր: Վէ թավան, խոռան վէ քիլիսէ վէ մէքթէպ իչիւն լազըմ կէլէն մէֆուլլաթ հալա էքսիք տիր: Պու խուսուստա խայրխահանըն քէնտիլէրէ եէտի մուվաֆէնթ ուզաթ մալարընը թալէպ էտիյօրլար:

ՊԻԼԷՃԻԿԷ ՊԻՐ ԶԻՅԱՐԷԹ

Քիլիսամըզ Ատափազար քիլիսաւնտան՝ վաղլէրի պուլունան Վեր. Մ. Կ. Ատանայեանը պիր հաֆթա պուրատա վաղ էթմէսի իչիւն կէօնտէրմէսինի թալէպ էթմիշ իտի: Միւսմալէյն փետր. 23 Փէնճէնպիս կիւնիւ չէհրիմիլէ թէլլէրիք էտէրէք: Ծիւմա ազլամընտան պէտ իլէ հէր կիւն ազլամընը քիլիսամըզտա վաղ խըտմէթլէրի իճրա էյլէմիշ վէ օլ խըտմէթլէրէն ճէմաթըմըզտան մատա Լուսաւորչական պիրատէրլէրէն տախի փէք չօզլարը հազըր պուլուն մուշ վէ անըն րուհանի մանա իլէ տօլու օլան չէվզիլ վազլարընը տինլէյրէք միւսթէֆիտ օլմուշար տըր: Կիրակի կիւնիւ տախի վաֆթիլ պիլին իճրա օլունարազ քիլիսամըզ ազլարընտան իքի պիրատէրին չօճուզլարընը վաֆթիլ էյլէմիշ տիր, վէ Փազար էրթէսի ազլամը վաղ խըտմէթինտէն սօնրա Ատափազար քիլիսաւն կէնճլէրինտէն Պր. Մամրէ Զարգճեան իլէ Օր. Եսթէր Մորճիկեանըն նիշան պիլնէթլէրին տախի իճրա էյլէյրէք միւսմալէյն Սալը կիւնիւ միւսֆարազաթ էյլէմիշ տիր: Միւսթէրէմ չօպանըն չէհրիմիլէ պուլունտուղու միւստէթ զարֆընտա ճէմաթ իլէ քիլիսամըզա էյլէմիշ օլտուղու րուհանի խըտմէթլէրի միւսմիլ էյլէմէսինի ծէնապը Հազգտան թէմէնի էյլէրիլ, վէ պու սըրատա Ատափազար քիլիսաւն իտարէ մէճլիսին տախի քիլիսամըզա կէօսթէրալի մուհապպէթտէն տօլարը ալէնէն պէյանը թէլէքթիւր էյլէրիլ:

Քիլիսա թարաֆընտան քեաթիպ ՄԻՍԱԿ ՄՈՐՃԻԿԵԱՆ

Պիլիսի, 11/24 Մարտ 1912

ՍՕՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

Խ Ա Ր Ի Ճ Ի

Ինկիլթերա. — Քէօմիւրճիւլլին կրեվինէ գապինէ պիր նէթիճէ վէրէմէտիլի իչիւն, գապինէ թարաֆէյնէ թագաթմ էթտիքլէրի թէքիլիֆաթը փարլամէնթօյա պիր լախա մագամընտա կէթիւրմիլլէր տիր: Փարլամէնթօ պուլընը գանուէն տէյու գապուլ էտինճէ, հիւքիւմէթ տախի անը իճրա էթտիլէրէք կրեվէ խիթամ վէրմէք տիւլիւնիւլլիլլօր: Կէլէն հաֆթա լախա պիր տէֆա օգուլունուլ էքսէրլէթ թարաֆընտան թաստըգ էտիլտի, իքինճի տէֆա օգուլունուլլունտա մուսալիֆ թարաֆ պու լախայը րէտու էթմէքլիլի թասմիմ էտիլէք րէիլէրի Մր. Պօնար Լօըն միւսաատէսլլէ րէիլի սապըգ Մր. Պալֆուր կէլիպ լախայա գարըն գուլվէթլի պիր նսլթգ իրատ էյլէմիշ տիր: Մուսալիֆ թարաֆ պու «էն աշաղը իւճրէթ» լախաւնտա էանաֆ իթթիհատլարընա ֆէվզիւլաւէ էնէմմիլլէթ վէրլիտիլի իչիւն գապինէլի մէմլէքթիլին իգթիսատի հայաթընը պիր թագըմ էանաֆըն քէյֆի իրատէթինէ թէսիմ էթմիշ օլմագըղլէ իթթիհամ էտիյօրլար: Շէտիտ պիր միւսպահասէտէն սօնրա լախա 225 րէյէ գարըն 348 րէյ իլէ կանի 123 էքսէրլէթլէ իքինճի տէֆա թաստըգ էտիլլիշ տիր: Իւչիւնճիւ տէֆա օգուլունուլտուղունտա տա էքսէրլէթ թարաֆընտան գապուլ օլունուլսա նիզամ հիւքիւնէ կէլէճէք տիր: Պու կրեվ միւսապպէթլլէ սալթ չմէնտըֆէրլէրին իրատը սօն հաֆթատա 600,000 լիրա վէ կրեվ պաշլալըտան պէրու 1,100,000 լիրա աշաղը տիւլիւլլէ տիր: Կրեվճիլէրաէն պաշգա իշտիլ գալան ամէլէնին տալըն կէլէն հաֆթա 1,000,000ա եէթիլլիշ իտի: Մր. Ասըուլիթ ամէլլէ իլէ մատէնճիլլէրին արատընը պուլմագ իւզրէ տիլէր պիր իճթիմալն վուգու պուլաճաղընը կէլէն ծիւմա կիւնիւ խապէր վէրլիպ, փարլամէնթօնը լախա միւզաքէրէսինի Փազար էրթէսինէտէք թէէիլր էթմէսինի փարլամէնթօտան թալէպ էյլէմիշ վէ թէքլիֆ ի մէքթիւր գապուլ էտիլլիշ տիր: — Ինկիլթերա հիւքիւմէթի կէլէն հաֆթա «Բուին Մէյրի» վէ «Աճաք» իսմինտէ իքի եէնի մէֆրէթ տրէտնօթլար տէնիլէ էնտիլլիշ տիր: Բուին Մէյրի» 660 այազ ուղուն, 81½ այազ էնիլ օլուլ 25,350 թօնօ սու եէրի թուլար վէ 70,000 աթ գուլվէթլլէ թահրիք օլունուր: «Աճաք» տախի 555 այազ ուղուն, 89 այազ

էնդի օրուպ, 23,000 թօնօ սու եէրի թուծար վէ 31,000 աթ գուզվէթիլէ հարաքէթ էտէր:

Ալմանիա. — Ալմանիա իմփէրաթօրնն Վէնէտիկ վէ Գօրֆուլու զիյարէթ էյլէմէք իւզ-րէ պիր սէֆէր իճրա էտէճէյի խապէր վէրիլտի իսէ սէ, պիրտէն պու սէֆէրին թէէիիր էտիլ-տիլի իլան էտիլտիքաէ, պիւթիւն էվրօփաճա պուճա սիյասի պիր էնէմիլէթ աթֆ էտիլտի: Պու թէպէտաիւլէ Ինկիլիզ Պահրիյէ նազըրնն փարլամէնթօտաքի իֆատէսի, խարիճի փօլիթի-գատա փուզու պուլան պազը թէպէտաիւլաթ սէպէպիլէթ վէրտի տէյու տիւչիւնիւլտիւ իսէ տէ, մէզքիւր սէֆէրի թէքրար իճրա էտէճէյի պիր գաչ կիւն սօնրա անկաշըրդտա հէյէճան թէո-քին օլմուշ տըր: — Ալմանիաւա Րուհր կրեվի պիթմէք իւզրէ իսէ տէ, պաշգա եէրլէրտէ տաիսի քէօմիւր ամէլէլէրիին թաթիլի էշղալ էթմէք-տէ օլտուզու խապէր վէրիլլօր: — Մ. Ամէ-րիգատա տաիսի քէօմիւրճիւլէր կրեվիտէն գօր-գուլմագտա տըր: — Րայխշախա «Մուհաֆազա ի վաթան» նաւըլա թագտիմ օլունաճագ լաի հատա հարպիյէ վէ պահրիյէ տաիլէլէրին պիւտ-ճէլէրինէ աթիտէքի իլալէլէր թալէպ էտիլէճէք տիր: Եանի, 1912տէ 5,600,000, 1913տէ 7 միլ 750,000, 1914տէ վէ 1915տէ 7,600,000 վէ 1916տա 7,850,000 ինկ. լիրա:

Րուսիա. — Րուսիա Անատօլուտա Օսմանլը օրտուլարընն Իրան հուտուտունա տօղրու հա-րաքէթ էթմէքտէ օլտուզունա տաիլ պիր խա-պէր ալարագ, քէնսիսի տաիսի Գաֆգաաիա օր-տուտունը Իրան հուտուտունա տօղրու նազլ էթմէյէ թէչէպպիւս էթմիշ իսէ տէ, Օսմանլը հիւքիւմէթի թարաֆընտան մէզքիւր շայիալը թէքղիպ եօլունտա վէրիլէն իզահաթ գանաաթ-պաիշ ատտ օլունարագ, Րուսիա հիւքիւմէթի մէզքիւր թէչէպպիւստէն վազ կէչմիշ տիր: Քէզալիք Րուսիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան քէնտի մէպէլինէ տաիլ վէրիլէն իզահաթ Պապը Ալմիսն վէսվէսէլէրին իզալէյէ խըտմէթ էյլէմիշ տիր տէնիլլօր: — Մ. Սազօնօֆ պու հաֆթա Տուճատա Րուսիանըն խարիճի սիյասիյաթընա տաիլ իզահաթ վէրէճէք տիր:

Իրան. — Իրան հիւքիւմէթի Անկիւ-Րուս նօ-թաընա շէօլէ պիր ճէվապ վէրմիշ տիր: 1. Անկիւ-Րուսիանըն 200,000 լիրա իզրազընը գապուլ է-տիլօր: 2. Մալիյէ նազըրընն մէպպալը մէզ-քիւրիւ խտարէ էթմէսինէ վէ Շվէտիլ մէմուրլար եէտիլէ անըն ժանտարմալարըն իպահընա սարֆ էտիլմէսինէ ըաղի տիր: 3. Իրան հիւքիւմէթի

քէնտի սիյասի մէպէլինի 1907տէ Ինկիլթէրա իլէ Րուսիա արասընտա ագտ էտիլէն իթիլաֆ նօթաընա թաթպըգ էտէճէլինի վատ էտէր: 4. Մուհամմէտ Ալի վէ Սալար իւտ Տէօվլէ մէմի-քէթտէն թէպիտ էտիլտիքտէն սօնրա Միւճա-հիտլէր տաղըտըլաճագ տըր: 5. Իրան օրտուլու եէնիտէն թանզըմ էտէճէք վէ քէնտի թէնսիգա-թընը իքի տէվլէթ սէֆարէթլէրինէ պիլտիլէճէք տիր: 6. Թասմիւ էտիլէն իսլահաթըն իճրասը իլիւն լազըմ կէլէն մէպպազըն-իգրազ էտիլմէսինի վէ 7. Իրան հուտուտունաան էճնէպի ասքէրինին թէտրիճէն կէրի չէքիլմէսինի Իրան թալէպ էտէր: — Թիւրքիա իլէ Իրան արասընտաքի հուտուտա խաթթընը թալին էթմէք իլիւն պիր գօմիսիօն թէչքիլ օլունմուշ օլուպ անլէր պու հաֆթա իճ-թիւտա պաշլամըլար տըր:

Չին. — Նուան-Շի-Գայ ինթիխապ էյլէտիլի գապիինէ ազալարընը Նանքին մէճիս ի միլլիսինէ թագտիմ էթմիշ օլուպ, մէճիս պու ինթիխապըն պաշ վէքիլէ մախտուս պիր վազիֆէ օլտուզունը պէյանկա անա իթիրագ էյլէմիշ տիր: — Չին գատընլարը ումուրը սիյասիյէտէ ըէյ վէրմէք սէլահիյէթինէ մալիք պուլունալարընը մէճ-լիս ի միլլիտէն թալէպ էթմիշ տիրլէր: Մէճ-լիս էսասէն պունը գապուլ էթմիշ իսէ տէ, թաթպըզընը ղայրի մուայլէն պիր սու-րէթտէ միւսթագպէյէ թէէիսիլ էյլէմիշ տիր: Մէճիսին պու ղայրի մուայլէն գարարընտան Չինի գատընլար մէմուլն գալմայարագ իզտի-համ իլէ մէճիս օտասընա հիւճիւմ էտիպ փէն-ճէրէլէրին ճամլարընը գըրմըլար վէ գարագօլ-լարը սիւրիւքլէիպ մէճիս ազալարընը թէնտիտ էյլէմիլլէր: Մէճիս ասքէր ճէլպ էթմիշ մէճպուր օլմուշ տըր: — Նուան-Շի-Գայ Մարտ 14տէ Անկիւ-Պէլէրգան պիր չիրքէթտէն 1,000,000 լիրա խաթթագ էյլէմիշ, վէ պունը Տօգ. Սուն-Եաթ-Սէն վէ Նանքինտէքի միլլի մէճիս թա-սըգ էյլէմիշ իտի: Տէօրթ տէվլէթլէր, Եանի, Ինկիլթէրա, Մ. Ամէրիգա, Ալմանիա վէ Ֆրանսա պու իսթիգրագա փրօթէսթօ էյլէմէքտէ տիրլէր:

Գորէա. — Գորէատա 150 գատար եէքլի իքիս-թիյանլար վէ պազը էճնէպիլէր հիւքիւմէթ թա-րաֆընտան տէրտէսթ էտիլմիլլէր տիր: Նիւ Եօրգա վէ օրատան ճափօնիայա աքս էտէն պիր խապէրէ կէօրէ, ճափօնիալը մէմուրլար պու մահպու-լարը թապիլգ էթմէքտէ, հաթթա անլէրէ իշ-կէնճէ վէրմէքտէ պուլունմուշլար տըր: անը տի-նի պիր թէտտտի ատտ էտէնլէր տէ օլմուշ տըր: Վէ լաքին Գօրէա վալիսինին Ամէրիգալը Եպիս-

կոպտոսս վէ ստորկէրէ վերտիյի իգահաթ հիւքիւ-
մէթին պու մուամէլէսինտէ տինի թէատտի պու-
լունմատողընա տաիր գանասաթ հասըլ էյլէմիշ
տիր :

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ազգ. ժողով Մարտ 22 ձիւմա կիւնիւ իճ-
թիմա էտիպ Երէցեան Ս. վէ Սամ. մէպուս ին-
թիխասըլ մէսէլէսի հազգընտա միւզաքէրէ իճրա
էյլէմիշ տիր : Երէցեան Ս. մէճիսէ պիր արզը-
հալ թագտիմ էտէրէք, այլարտան պէրու իֆ-
թիրա սէպէպինտէն թէօնմէթ ալթընտա պու-
լունտուրուլտուղունու պէյան, վէ պիր ան էվ-
վէլ իճրա ի մուհաքէմէ իլէ ատպէթին զու-
հուրունու վէ հայսիյէթ ու շէրէֆինին իատէ-
սինի թալէպ էյլէմիշ տիր : Մէսէլէ նազարը ի-
թիպարա ալընրպ հէյէթ ի թէֆթիլիյէյէ հէվալէ
էտիտի : Սամ. մէպուս ինթիխասըլ ուզուն միւ-
նազալաթը մուճիպ օլտու : պազըլարը էրմէնի-
լէթին իթիլաֆա պազըլարը տա իթթիհատա
պիրլէյմէսինի թալսիլէ էյլէտի : Նիհայէթ ինթի-
խաս ալ իլլէրինէ սըզընա նէզարէթ էտիպ հուզուզը
միլլիյէյի թէէմին էթմէսի Վարչութիւնա իրթար
էտիլէրէք մէճիս իրթամա կէլտի : — Սամ.
մէպուս ինթիխասըլ միւնասիպէթիլի էրմէնի
միլլէթինին հուզուզունու մուհաֆազա, վէ քէն-
տի սալընա կէօրէ մէպուս ինթիխասըլ թէէ-
մին էյլէմէք մագսէտի իլէ էրմէնի Լուսաւոր-
չական, Փրօթէսթան վէ Գաթիք ճէմաաթլա-
ընըն մուրախասպարընտան իպարէթ օլմագ
իւզրէ պիր հէյէթ ի մուլթէլիֆէ թէյէքթիւ էյ-
լէմիշ իտի, պու հէյէթէ էրմէնի ֆըրգա ի սի-
յասիլէսի թարաֆընտան տախի ազալար թային
էտիլմիշ իտի : (Պու խուսուստա պու հաֆթանըն
«Ահվալը հազըրէ» սինէ պագ :

Պու հէյէթ պիր
անլալընա կէլիպ պիրլիքտէ չալընմագ մագսէ-
տիլլէ իւշ տէֆա իճթիմա էյլէմիշ իտէ տէ, հէր
քէս քէնտի մէպէքինտէ իսրար էյլէտիլի սէպէպ-
ալէն պիր իթիլաֆ հասըլ օլմամըլ տըր : — Սառն
ժողով Մարտ 20տէ իճթիմա էտիպ Փաթրիգ-
խանէ իսլահաթը մէսէլէսիլլէ օղրաչմըլ, վէ իս-
լահաթ լայիհասընըն ծնծի մատտէսի պիր չօգ
միւպահասէյի մուճիպ օլմուշ տըր : Պու մատտէտէ
գաթիգ քէթիլիպարընա (գործակաւար) Փաթրիգ-
խանէյէ կէլէն հէլ նէվ էվրագը սչըպ գըրաաթ
էթմէյէ, վէ ախտ պուլունտուղու տաիրէյէ հէ-
վալէ էյլէմէյէ սէլահիլլէթ վէրիլիյօր : Պու մատ-
տէյէ բուհանի ազալար չիատէթլէ վրօթէթօ
էյլէտիլէր, Փաթրիգ Ս.ըն սէլահիլլէթի ալընրպ

գործակաւարա վէրիլիյօր տէյըլ իտտիաաա պու-
լունտուլար : Զիյատէ միւզաքէրէ միւմքին օլ-
մատըղընտան իսլահաթ լայիհասըլ թատիլաթ իճ-
րասը իչիւն պիր հէյէթ ի մախսուսէյէ հէվալէ
էտիլտի : — Մուշ Առաջնորդը Ներսէս Եպիսկ.
Սարախանեան՝ գէվճէսի վէֆաթ էյլէմիշ պիր
չօգ ֆահանայլարըն ահվալընը վասֆ վէ սաիր
խուսուսաթը նազարը իթիպարա ալարագ Փաթ-
րիգխանէտէն պու մէսէլէսին թէսվիլէսինի թա-
լէպ էտիլիյօր : — Գարիպէն նէյը էտիլլէն 1328
սէնէսի պիւտճէսինտէ Ատանա միւհթաճիյինէ
մախսուս 10,000 լիրա գայտ էտիլմէմիշ տիր : —
Ատիլլէ նէզարէթինտէն Փաթրիգխանէյէ վարիտ
օլան պիր թէզքէրէտէ պուստան պէօյլէ մէարիֆ
վէ մէքթէպ մէսաիլի իչիւն նէզարէթէ տէյլի,
վիլայէթլէրտէ օլտուղու կիպի իսթանպօլ մէա-
րիֆ միւտիլիյէթլէրինէ միւրաճաաթ էթմէք կէրէք
իտիլի պէյան էտիլմիշ տիր : — Փանկալթի գապրիս-
թանընըն հօլա գաթըլան գըսմընտան չըգարըլան
քէմիքլէրին տէֆն մէրասիմի Մարտ 24 կիրակի
կիւնիւ թագրիպէն 10,000 քիշի հազըր օլտուղու
հալտէ Փաթրիգ Ս. վէ մաիլլէթի վասթաթըլէ
մուլթանթան պիր սուրէթտէ իճրա էտիլմիշ տիր : —
Հապէչխաթանտա պուլունան էրմէնիլէր իթթիֆագ
էտէրէք պիր մէքթէպ քիւչատ էթմիշ, վէ քի-
լիսէ թէէսիսի իչիւն տախի Փաթրիգխանէտէն
պիր Առաջնորդ թալէպ էյլէմիշ տիրլէր : — Սար-
փուլտա 45 հալընտա օլանլարըն ախըլը ասքէր
մուհաթլէսի իճրա էտիլմիշ, վէ պու սէպէպալէն
էհալի հէյէճանա տիւչար օլմուշ տըր : — Զըն-
քուչտան իսթանպօլ զագէթալարընա պիլալիլի-
տիլլինէ կէօրէ, Շիւքրի իսմինտէ պիր թիւրք
ալանէն էրմէնիլէրի տէօյմէքտէ վէ հազարէթ
էյլէմէքտէ իմիշ : էրմէնիլէր գօրգու իլլինտէ ի-
միլլէր : Մէպուս ինթիխասընտա էրմէնիլէրին
րէյ վէրմէմէլէրի իչիւն զուհուր էտէն հէյէճանտա
Մատէն մուլթասարըրընըն տա հիսսէսի վար
իմիշ : — Տիյարպէքիր, Սուլուն, Պիթիս վէ
սաիր մահալլարտան վարիտ օլան մալիւմաթա
կէօրէ, Շարգի Անաստօլուտա էրմէնիլէր թէճա-
վուզաթա մարուզ օլուպ հէյէճան վէ գօրգու ի-
չինտէ տիրլէր : — Յ. Փուլմանեան էֆ.նիւ 12 հա-
լընտա քիւչիւք օղլու Փարիգտէ թահիլ իլէ մէշ-
ղուլ օլտուղու մէքթէպտէ հէր չիւպէտէ պիրլինճի-
լիլի ինրագ էտէրէք իսմի շհրէֆ վէ շիյազաթ հաֆ-
թասընա գայտ էտիլմիշ տիր : — Բուսիս սէֆիրի Մ.
Զարիգօֆ իսթանպօլտան միւֆարագաթը միւնա-
սիպէթիլլէ Փաթրիգ Ս.ըն վիլարէթ էյլէմիշ տիր :
— Սաֆատա քիլիսէ հփաքընա թէճավուզ էտիլ-

միշ վէ միւզայեանէ վազ էտիւմիշ իբէն, վազը օլան միւրաճաթար իւզէրինէ կէրէք մահալի միւֆթի, կէրէք չէյիս իւ Իսլամ թարաֆընտան էրմէնիլէրին հազգը օլտուղու գապուլ էտիւիւ, թէարուզաթըն մէնինէ սաիր լազըմ կէլէնյէրէ էմր վէրիւմիշ տիր: — Պա իրատէ ի շահանէ թէրգեանըն մազուլիլէթինի պէյան էտէն պույ-րուլթը թէրգեանա թէսլիմ էտիւմիշ տիր: Թէր-գիեան թարաֆտարանը Ազգ. Ժողով իլէ թէր-գիեան արտաընտա պիր իթիլաֆ հուսուլունա չալըմը իսէլէրտէ, մուվաֆֆազ օլամամը տրր լար: Փափա հազըլէթլէրի թարաֆընտան Ազգ. Ժողովա կէօնաէրիլէն պիր թահրիրաթսա էր-մէնի Գաթօլիքլէրին պու մուամէլէսինին փա-փանըն նուֆուզունը քէսր էյլէտիլի, վէ պու հալ տէվամ էտէրսէ Փափանըն քէնտի նուֆու-զունու մուհաֆազա էթմէնին եօլունու պիլլը իտիլի պէյան էտիւմիշ տիր: Ազգ. Ժողով փա-փանըն թէքլիֆլէրի Ազգ. Սահմանադրութիւնա մուզալիր օլտուղու հալտէ անը րէտտ էյլէմէյէ գարար վէրմիշ տիր:

Փ Ր Օ . Ճ Է Մ Ա Ա Յ Ը

Կէչէն հաֆթա Պրուստտա Գաւառական Ժո-ղով ինթիմա էթմիշ օլուպ, օ տաիրէսին քիլի-սէլէրինտէն վէ սաիր հէյէթլէր թարաֆընտան կէլմիշ օլան 12 մուրախասալարա մէճիս ազս էտիւմիշ տիր: — Ղարպի Միշըն սաիրէսինին սէնէվի մէճլիսի պու սէնէ Ապրիլտէ Տէրիսաա-տէթատ ինիզաս էտէճէք տիր: Պու միշըն Իս-թանպօլ, Իզմիր, Մէրգիֆուն վէ Գայսէրիլէ տաիրէսինտէ իյլէյէն Ամէրիգալը միսիօնէրլէրին տաիրէսի տիր: — Իզմիրին Կ. Խ. Շիրքէթի պու սէնէնին իպթիտաընտա Ա. Կ. Կիւլպէնկ-եան էֆ. Եէտիլլէ թէքլարէն թէչէքքիւլ էթմիշ օլարազ, ազանըն առէսի 100է պալիլ օլունշ տրր: Այրը պիր պինա իսթիճար էտիւմիշ օլարազ օրատա Կիրակի կիւնլէրի իպատէթ խըամէթլէրի վէ հաֆթանըն տիկէր կիւնլէրինտէ նութգար, միւպահէսէլէր, թէրէնիւմաթ, Ժիմիսաթիք, կէճէ տէրալէրի վէ սաիր Փախտէլի խըամէթլէր իճրա էտիլմէքտէ տիր: Զիյարէթ գօմիթէսի տախի զայրէթլէ իչլէմէքտէ տիր: — Էնգարէ վարզը պու եազընլարտա քէնտի քիլիսէսինին միւսապտէսիլէ 2 1/2 այ գատար Պիլէճիք քիլի-սէսինի զիյարէթ էտէճէլի ինթիմալ տրր: — Վեր. Ա. Նզոյեան Գիլիս քիլիսէսինի զիյարէթ էտիւպ օրատա պիր գաշ կիւն վազ էյլէմիշ տիր: — Ուրֆատան Սողոմոն էֆ. Գընաճեան պէշ ալթը

այ գատար թաթիլ էթմէք իւզրէ էվրօփա վէ Ամէրիգայա կիթմէքտէ օլուպ պու հաֆթա Իս-թանպօլտա պուլունմունշ տրր: — Գօնիատան խալլաւ հալ խաթունըն Պօպուտաքի էր-մէնի մահպուսիլինէ կէօնաէրտիլի 1 լիրա իանէ մահալընա իրալ օլունմունշ տրր:

Տ Ա Խ Ի Լ Ի

Տէրնէ ճիվարընտա Իթափանլար իլէ Օս-մանլը սաքէրի արասընտա վուզու պուլան պիր մուհարէպէտէ միւճահա ի հիւրրիլէթ. Էնվէր պէյ աղըր սուրէթլէ եարալանմը օլուպ գօման-տանլըգտան չէքիլմէյէ մէճպուր օլունշ տրր: — Մարտ 25տէ Պէյրութ լիմանը ճիվարընա պիր Իթալիան սէֆինէսի կէլէրէք չէհրի թէճէաիւս էթաիքտէն սօնրա միւֆարազաթ էթմիշ տիր: Գէզալիք այնի կիւնտէ Սիլիֆքէ իլէ Միտիլի ճիվարընտա տալիսի պիր Իթալիան ֆիլօսու կէօ-րիւմիւշ տիր: — Բուսիա հիւքիւմէթի Գաթգա-սիատա հուտուտ ճիվարընտաքի չէհրէրտէ աս-քէր թօփլամազ իչինտէ տէվամ էտիյօր: Սրա-լարտա պազը մէքթէպլէրի թախիլէ էտիւպ աս-քէր իլէ տօլտուրմազա օլմասը, վէ Բուս սո-նանմասըն իզհար էթտիլի Փապլիլէթ մէհա-ֆիլի սիյասիլէյի խալլիճա իչղալ էթմէքտէ տիր: — Թալաթ վէ ճալիտ պէյլէր Եէնի պիր չիմա-նըն թէմէլ վազը միւնասիպէթիլլէ էտիրնէյէ ա-զիմէթ էթմիշ տիրլէր: — Իթիլաֆ վէ Հիւրրիլէթ ճէմիլէթինին էն մէհուր ազաընտան Հօճա Սապ-րի էֆ. Գօնիատա 10,000 Իսլամտան իպարէթ ազիմ պիր իզտիհամա իրատը նութգ էտիւպ, հիւրրիլէթ առէմին հուզուզը էսասիլէսինտէն օլտուղունու վէ չէրիաթը Իսլամիլէնին հիւր-րիլէթի ֆէրտիլէյի թէրլիպ էթալլինի իզահ էթմիշ տիր: Նութգ էսասընտա վալի հազըլէթ-լէրի «Էհալլիլի տինտէն մի սօղուլմազ խաթէրսիլիզ» տէլէրէք իթիրազ էթմիշ, վէ Հօճա Սապրի էֆ. «Միլ պիլմէտիլինիզ չէյէ գարընմալըն, պէն չէ-րիաթըն իճապաթընը թարիֆ էտիյօրըմ վէ պու քէլամարը իրաս էտէն իմամըն իմանի վիքը էտիյօրըմ» տէլէրէք մուգապէլէ էթմիշ, վէ էհալի թարաֆընտան ալգըչանմը տրր: — Ինկիլթէրրա Խարիճիլէ նազըրը Սըր էտալըտ Կրէյ Ինկիլթէրրա մէճիսի մէպուսանընտա Կի-րիտ մէսէլէսինտէն պահա էտէր իբէն տիլէլ ի համիլէ միլանէսինտէ Ալմանիա վէ Ալպիլիա տէվլէթլէրինին տէ տախիլ օլմասը լիւզալմու-նու թէչրի հէթմիշ, վէ տիւվէլ ի ճամլիլէնին Կիրիտտէ վազիլլէթի հազըրէյի մուհաֆազայա սարֆը զայրէթ էյլէյէճէքլէրինի անպաթմը, վէ

պու մէսէլէյէ տաիր օլան սէօլլէրինի աթիաէքի չայանը տիգզաթ իֆատէ իլէ խիթամա կէթիր-միշ տիր: «Էկէր անվալը հազըրէ Կիրիտ աւա-սընըն խարիճինէ չըգաճագ տէրէճէտէ քէսպի վէխամէթ էտէր իսէ, Ավսթրիա վէ Ալմանիա տախիլ օլտուղու հալտէ աէվլէթլէր միւշթէ-րէքէն ազտը մուգարրէրաթ էտէճէքլէր տիր:» — Սամոս աւտաընըն պէյի Գօփաս էֆ. հիւ-քիւմէթ սէրայընա կիթտիյի էմնատէ Եունան թէպաաընտան Աթինալը Սթավրի Եարիտօս նամ պիր քիմսէ թարաֆընտան գաթլ էտիրմիշ տիր: Գօփասի էֆէնտինն եէրինէ սապըգ Մէրսին միւթէսարըրըր վէպլէրի պէյ թային օլունմուշ տըր: — Շէյիս իւլ Իսլամ էֆ. պիր պէյաննամէ նէշը էտէրէք տին ի Իսլամըն ֆարգ սայտըրը վէ էճնէպիլէր թարաֆընտան տախի թագտիր էտիրմիշ օլան նամահրէմլիյին իհմալ էտիրիպ, չարչաֆլարըն մօտայա կէօրէ թէպէտտիւլաթա մարուգ օլտուղունտան տօլայը պէյանը թէէս-սիւֆ էթմիշ վէ Իսլամ թաիֆէ ի նիսասընըր է-վամիր ի Իսլամիյէ վէ անանաթը միլլիյէյէ թէ-պաիլէթէ թէշվիգ էթմիշ վէ աքսի թագտիրտէ միւճագաթ էտիլէճէքլէրինի իլան էթմիշ տիր: — Տօգ. Րիզա Թէվֆիգ պէյ ինթիխապաթ իլէ-րինէ տաիր Կիւմիւլճինէ Մետրոփօլիտի իլէ միւ-գաքէրաթտա պուլունմագ իւզըրէ չէհրի մէգ-քիւրէ կիթմիշ իտի: Օրատա 40 գատար քիմ-սէլէր անըն իւզէրինէ հիւճիւմ էտիպ «Սէն չէհ-րիմիգի աթ իւսթ էթմէյէ կէլտին» տէյէ պաղ-րըշարագ միւմաիլէյի ֆէյլէսօֆու Եունմուգ վէ սանտալեալար իլէ տարպ էթմիշ վէ անը պա-չընտան վէ սօլ կէօլլինիւն իւսթիւնտէն Եարա-լամը տըրլար: Հիւրրիյէթ վէ Իթիլաֆ մէրքէզի ումուլիսի մէգքիւր վազընտան տօլայը վէ պիւ-թիւն մէմէքէթտէ իճրա էտիլմէքտէ պուլունան ինթիխապաթ Եօլտուղուգլարընտան տօլայը Տա-խիլիյէ նէգարէթինէ պիր փրօթէթօնամէ թագ-տիր էթմիշ տիրլէր: Քէզալիք Տօգ. Րիզա Թէվ-ֆիգ պէյ Ջաթը Եահանէյէ թէլէզրաֆիւ միւրա-ճաաթ էտէրէք: միւճրիմլէրին էլան թէվգիֆ էտիլմէտիքլէրինտէն տօլայը չիքեայէթ էթ-միշ տիր: — Լօնտրատա պուլունան Պապը Ալի հուգուգ միւշալիլլէրինտէն Րիւշտի պէյ վէ Լօնտրա սէֆիրի Թէվֆիգ փաշա իլէ Խնկիլթէրա խարիճիյէ նազըրը Սըր էտուըրտ Կրէյ արասընտա Պաղտատ—Պասրա խաթթը հագընտա միւգաքէրաթա պաշանմը տըր: վէ մէսէլէնին էսասի ճիհէթլէրի հէր իքի թարաֆ-տան գապուլ էտիլմիշ իտիյի վէ թէֆէրուլաթա

տաիր միւգաքէրաթըն 20 կիւն գատար տէվամ է-տէճէյի սէօլլէնիյօր: — Իթալիա հիւքիւմէթի Պապը Ալի Ճէպէլը Լիպնանտա իլթիճա էթմիշ օլան Իթալիանլար թարա էտիլտիլի թագտիրտէ օրայը թօփա թուլթաճաղընը Պէյրուլտա պուլունան տիւվէլի էճնէպիլէ գօնսօլալարընա թէպիլղ էթ-միշ տիր: — Վիէննա գազէթալարընըն պէյանը-նա նագարէն՝ Իթալիա տօնանմալը Մարտ 11տէ Ատալար տէնիգլինէ տօղրու հարաքէթ էթ-միշ տիր: Տէնիլտիյինէ կէօրէ՝ տօնանմա քէն-տի իճրաաթընա պիր իպթիտա օլմագ իւզըրէ էվ-վէլա Ջանագ գալէ պօղազընըն գարչընտա պուլունան աւալարապն պիրինի իլղալ էտէ-ճէք իմիշ: — Իթալիա հիւքիւմէթի թէքրար էմր վէրիլինճէյէտէք թէարուգի մուամէլէտէն ինթիրագ էթմէլէրինի թարապուսը Դարպտաքի օրտուլա էմր էյլէմիշ տիր: — Սուրհ մէսէլէսի էլան հալլ օլունմամը տըր: Ֆագաթ կէչէն հաֆթա գարֆընտա Ալմանիա իմիէրաթօրը Ուիլիէմին քէնտի միւթթէհիտլէրի պուլունան իմիէրաթօր Ֆրանսիգ ժօգէֆ իլէ Շօնպրունտա վէ Գըրալ էմմանուէլ Վիքթօր իլէ Վէնէտիքտէ վուգու պուլան միւլագաթլարը սուրհ մէսէլէսինի գաթի պիր նէթիճէյէ Լէթիշտիլէճէյինէ տաիր էվրօփա-տա խալլիճա իւմիտ հասըլ էյլէմիշ տիր: Շիմ-տիլէտէք Իթալիանըն չարթլարը Թիւրքիանըն ապա գապուլ էտէմէյէճէյի նէվտէն օլմուշ իսէ տէ, պու սօն կիւնլէրտէ պիր ազ միւսաատէլի լիսան գուլլանմաղա պաշամը տըր: Պի թարաֆ տէվլէթլէրէ վէրսիյի ճէվապտա Իթալիանըն թարապուսը Դարպ իւզէրինէ հուգուգը հիւքիւմանիսին Թիւրքիանըն գապուլ էթմէսինի թալէպ էթմէտիքտէն մատա, «Թիւրքիանըն հէյսիլէթ վէ իլզէթ ի նէֆանէ տօգունմագ իւզըրէ սէրտ էտիլէճէք տիկէր թէքիլիլէրի թանթը նագարը միւթէլապա» ալաճաղընը պէյան էյլէմիշ տիր: — Սէլանիք վիլայէթինտէ Իւլ քէօյ գասապաընըն էհալիսի միւնթէխիպ ի սանի սէչ-մէք իւզըրէ Ալվալըգ տէրէսի նամ մահալէ թօփ-լանմը վէ օրտա «Հիւրրիյէթ տէյիլ չէրիաթ իսթէրիլ» տէյու պաղըրարագ ժանտարմալարըն իւզէրինէ հիւճիւմ էթմիշ տիրլէր: Վուգու պու-լան չարփըշմատա 10 քիշի մագթուլ վէ 20 քիշի մէճրուհ օլմուշ տըր:

Միւսիւրի մէսուլ վէ սահիպ ի իմրիյազ
Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Օ. ԱՐՋՈՒՄԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸ
ՏԼՐԻՍԱՍԱՏԵՍ, Ջագմագճըլար, Յալոբան խան